

Yükseköğretimde *Yeni* **YÖK PROJELERİ**

YÜKSEKÖĞRETİMDE İHTİSASLAŞMA
VE MİSYON FARKLILAŞMASI
**BÖLGESEL KALKINMA
ODAKLI ÜNİVERSİTELER**

Yükseköğretimde *Yeni* **YÖK PROJELERİ**

YÜKSEKÖĞRETİMDE İHTİSASLAŞMA
VE MİSYON FARKLILAŞMASI

**BÖLGESEL KALKINMA
ODAKLI ÜNİVERSİTELER**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	4
BÖLÜM 1	6
A. Üniversitelerin Bölgesel Kalkınmadaki Rolü	6
B. Akıllı Uzmanlaşma: Kavramı ve Önemi.....	10
C. Dünyada ve Türkiye’de Kalkınma Ajansları	12
BÖLÜM 2	15
A. Türk Yükseköğretiminde Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi	15
B. Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversitelerin Belirlenme Süreci.....	17
C. Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversitelerin Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde İlanı.....	21
D. Projenin Başarısı için Üniversitelere Öneriler.....	21
BÖLÜM 3	22
Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversitelerin Konuları ve Çalışmalarının Özet Sunumu	
A. Projeye 2016 Yılında Katılan Üniversiteler.....	23
B. Projeye 2018 Yılında Katılan Üniversiteler.....	42
C. Projeye 2020 Yılında Katılan Üniversiteler.....	58

SUNUŞ

Bu kitapçık, Yeni YÖK projeleri kapsamında, dört yıl önce başladığımız “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması” projesinin yürütülmesine ilişkin bilgileri içermektedir.

Başkanlığımız, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (önceki adı ile Kalkınma Bakanlığı), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜBİTAK işbirliği ile üniversitelerin buldukları bölgeye olan katkılarını artırmak ve üniversiteleri belirli alanlarda ihtisaslaşmaya teşvik etmek amacıyla özellikle 2006 yılı sonrasında kurulmuş olan yükseköğretim kurumlarına yönelik “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması” projesini başlatmıştır.

Küreselleşme, uluslararası politika açısından 21. yy’ın ilk çeyreğini tanımlayan en önemli kavramlardan biridir. Türkiye gibi hızla gelişen ve **yükselen ülkeler** kategorisinde değerlendirilen ülkeler, küreselleşen uluslararası çalışmaların gerekliliklerini yerine getirmeye çalışırken, küreselleşmenin önemli aşamalarından biri olan bölgesel bağları ve bölgesel kalkınmayı geliştirmeyi ve bu alanda entegrasyon sağlamayı da önemle hedeflemektedirler.

Bir önceki nesil **bölgesel gelişme politikaları**, bölgelerin kalkınması konusunda, büyük ölçekli altyapı geliştirme ve bölgeye yatırım çekmek gibi yöntemlerle gelişme hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktaydı. Büyük ölçüde kamu fonu tahsisine rağmen, geri planda kalan bölgelerimizin diğerlerini yakalaması bu sistem ile tam olarak yürümedi. Küreselleşmenin de etkisi ile kalkınma kavramı yeniden şekillendi. Bu bağlamda yeni bölgesel anlayış:

- Mekansal süreklilik şartı olmayan,
- İlişki ağıyla belirlenen,
- Uluslararası işbirliklerine doğrudan açık,
- Ekonomik ve bölgesel kalkınmanın itici gücü olarak yerel dinamiklerin ön plana çıktığı bir sistem olarak değerlendirilmektedir.

Böylece, bölgenin başarı ve üretim faktörleri incelenerek bölge üniversiteleri ile bilgi ve inovasyon alış verişi, başarıyı daha üstlere taşıyacaktır. Bu arada özen gösterilmesi gereken bölge dinamiklerine uygun akıllı uzmanlaşma (smart specialization) alanlarının önde tutulmasıdır.

Sürdürülebilir kalkınmada, üniversitelerin yarattığı etki sadece kendilerinin buldukları çevreye değil yakın coğrafik bölgelere de hızla yayılmaktadır. Üniversitelerin hem küresel gelişmeleri takip ederek küresel olma, hem de bölge ile bağlantı kurarak ve bölge sorunlarına odaklanarak bölgesel olma eğilimleri ortaya çıkmaktadır. Üniversitelerin bölgesel ekonomiye ve sosyal yapıya etkilerinin artırılması “**üçüncü rol**” olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram, gerçekten son on yılın ortaya çıkardığı ciddi bir başlıktır. Burada sunulan bilgi, deneyim ve uzmanlıkların karşılıklı yararlılığa dayalı olarak araştırılması, uygulanması ve paylaşılması ifade edilmektedir. Yani bölgesel gelişmede üniversitelerin **ana aktörler** olmaları beklenmektedir.

Bu proje ile bugün Türkiye’de 15 üniversitemiz görevlidir. Ortak akıl, etkileşim, işbirliği başlıkları çerçevesinde sürdürülebilir bölgesel kalkınma adına gerçekleştirmekte olduğumuz projelerimizi, analiz ve sentezleri planlı ve hedefi belirlenmiş bir şekilde götürebilme kararlılığımızı ifade ediyoruz. Bölgesel kalkınmada ihtisaslaşma misyonu verdiğimiz bu üniversiteler Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından verilmeye başlayan mali kaynaklarla, Başkanlığımız tarafından ise akademik personel kaynağı sağlanarak desteklenmektedir. Ayrıca, kaynak aktarımlarına ek olarak bu üniversitelerimize ihtisaslaşma alanları ile ilgili olmak şartı ile ilave araştırma görevlisi kadrosu tahsis edilmekte, gene ihtisaslaşma alanlarına uygun olarak öğretim üyesi yetiştirmek amacıyla yurtdışı lisansüstü burs imkanlarından da yararlanabilmeleri sağlanmaktadır.

Biz Yükseköğretim Kurulu olarak, projenin beklenen gücünün etkin ve yüksek olduğuna inanıyoruz. Henüz 4 yıllık bir proje olmasına rağmen birçok filizlenmeyi görmekteyiz ve projeden Türkiye’nin geleceği için umutluyuz. Proje, “**bir birlikte çalışma projesidir.**” Bu nedenle yürütülmesinde başta rektörlerimiz olmak üzere valilerimizin, belediye başkanlarımızın, akademisyenlerimizin, araştırmacılarımızın, bölgesel ve yerel kalkınma ajanslarımızın ve de sivil toplum kuruluşlarımızın uyum içinde çalışmalarının çok ciddi önemi ve katkısı bulunmaktadır.

Projeye başarılar diliyorum...

M.A.Yekta SARAÇ
YÖK Başkanı
2020 Haziran, Ankara

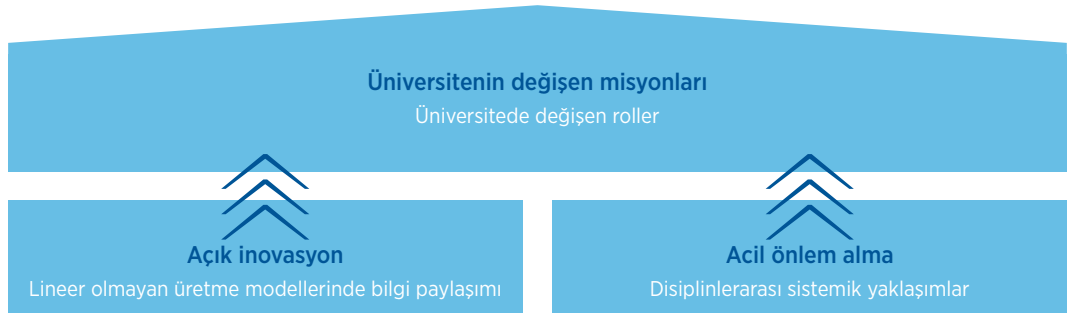
BÖLÜM I

A. ÜNİVERSİTELERİN BÖLGESEL KALKINMADAKİ ROLÜ

Dünyadaki hızlı gelişmeler ve radikal dönüşümler, geleneksel yapılanmalarımızı değiştirerek alt üst ediyor ve bizi yeni sistemler geliştirerek çalışmaya zorluyor. Yükseköğretim ve üniversitelerin yapılanması çalışmalarını da sistematik olarak bu değişimden fazlasıyla etkilenmektedir.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi kapsamında üniversitelerin rolü, bölgeye ait uzun vadeli inovasyon potansiyellerini ortaya koymaktır. **İnovasyon**, 1980'lerde, yaratıcı bir fikrin ekonomik ve sosyal bir katma değere dönüştürülecek şekilde ticarileştirilmesi olarak ortaya çıkan bir kavramdır. "İnovasyon Sistemleri" temel olarak, ulusal ya da bölgesel bir ekonomide inovasyon yaratma ve destekleme kabiliyetine sahip üniversiteler, araştırma enstitüleri, firmalar, organizasyonlar ve kamu kurumları gibi aktörlerin bireysel performanslarının yanı sıra, bu aktörlerin bir sistemin parçası olarak etkileşimleri üzerine kurulmuştur. 1990'lı yıllardan bu yana, **ulusal inovasyon** sistemlerine gösterilen ilginin yönü **bölgesel inovasyon** sistemleri yaklaşımına doğru kaymıştır. Ülkelerin inovasyona yönelik faaliyetleri ile yenilikçi performanslarının değerlendirilmesini Global Inovasyon Endeksi ile takip etmekteyiz. Ayrıca, Avrupa Birliği'nin bölgesel düzeyde yapılan inovasyon çalışmalarının analiz edildiği bir bölgesel inovasyon skorboardu (Regional Innovation Scoreboard) da bulunmaktadır.

İnovasyon ve Üniversitelerde Rol Değişimi

Bu alanda üniversite liderleri, şirketler ve bölgenin diğer yetkili kurumları stratejik plan örnekleri geliştirerek ileriye yönelik örnek projeksiyonlar yapmaktadırlar. Üniversitelerin bölge gelişmesindeki rolü, birbirinden farklı dört konseptte tanımlanmaktadır.

1. Girişimci Üniversite Modeli

Bu modelde, üniversiteler geleneksel misyonları olan araştırma ve eğitimin yanında ekonomik gelişmeyi de üçüncü bir görev olarak görmekteler. Ürettikleri bilgiyi, spin-off şirketler, patentler ve lisanslar ile ticarileştirmekteler. Üniversite bilim insanları için yeni bir iş kültürü ile tanışma modelidir.

2. RIS3 Modeli (Regional Innovation System-Bölgesel İnovasyon Sistemi)

Bu modelde, üniversiteler buldukları bölgenin, bilgi altyapısını öne alıp interaktif inovasyon işlemlerinde temel rol oynarlar. Yani burada anahtar kelime **bölgenin bilgi altyapısıdır**. Bu mekansal inovasyon modellerinin ortak özelliği, coğrafi yakınlığa dayalı olmaları ve bilginin yerel yakınlık sayesinde daha etkin bir şekilde üretilebilmesi ve transfer edilebilmesidir (firmalar, tedarikçiler, kamu kuruluşları, üniversiteler). Bir ve iki numaralı modeller, bölgenin ekonomik olarak gelişmesinde gerçekten bir yüksek katma değer sunmaktadır.

3. Mode 2 Üniversite Modeli

1994'te Gibbons ve 2001'de Nowotny tarafından yazılan "Re-Thinking Science: Knowledge and the Public in an Age of Uncertainty-Bilimi Yeniden Düşünmek: Belirsizlik Çağında Bilgi ve Toplum" adlı makalelerinde heterojen, disiplinlerarası ve yeni tip bilimsel yönetim gibi kavramları inceleyen bir makale ile ortaya atılmış bir üniversite modelidir. Oldukça kapsamlı ve bir o kadar da karmaşık bir model olarak tanımlanmıştır. Bölgesel kalkınmada daha ziyade sosyal alanlarla ilgilenen bir yöntem olarak görülmektedir.

4. Katılımcı Bağlantılı Üniversite Modeli

Bu üniversiteler bilgi üretme rolü ile değil daha çok yerel gelişme ile öne çıkmaktadırlar. Buldukları bölgede sanayi ve topluma yönelik çeşitli faaliyetler geliştirirler ve bölgesel kimliğin şekillenmesinde aktif bir rol üstlenirler.

Dünyada bu alanda yapılan çalışmalar ve deneyimler, şehirlerin ve bölgelerin, ekonomik büyüme, refah ve çevre sorunları gibi ana konularda, bölge sorunlarının analiz edilmesi ve inovatif çözüm yollarının bulunabilmesi açısından bölge üniversitelerinden beklentilerinin büyük olduğunu göstermektedir. Üniversiteler bölgelere sağladıkları birçok katkı sayesinde bölgesel kaliteyi ve bizâtihi bölgenin imajını etkileyen kurumlardır. Deneyimli, yetenekli uzmanların bölgeye gelmesinde rol sahibidirler, yani yetenekli insanların bölgeye çekilmesini sağlamaktadırlar.

Üniversiteler, bölgesel kalkınmada iki ayrı rol sahibirdirler: i). bölgenin merkezi aktörüdürler, çünkü bilgiyi üretirler ve yayarlar; ii). bölgesel işbirliği ve etkileşimi hızlandırmada ve geliştirmede kültürel aktördürler, çünkü disiplinlerarası bağlantılarla bilgi, yetenek ve deneyimlerini kullanarak sektörel bakış açısını geliştirirler. Bölgesel güçleri birleştirmekte, yoğun bilgiye ihtiyaç duyan sektörleri bir araya getirmekte ve uyumlu çalıştırmakta bir nevi orkestra şefi gibi-

dirler. Ayrıca, artık bölge için strateji üretebilen konumda olmalarıyla geleneksel çalışmalarının dışına çıkmışlardır.

Bütün bunları yaparken, güçlü iletişim içerisinde olunması gereken gruplar vardır. Bölgenin önemli ve iyi iş yapan işyerleri, güçlü şirketler ve güçlü iş adamlarıdır; CEO'lar, bölgesel direktörler gibi...

Bölgesel Kaynakların Analizi	Üniversite Kaynaklarının Analizi	AR-GE Yapısını Oluşturma
<ul style="list-style-type: none"> - Bölgesel işletme ve üretme istatistikleri - Ön plana çıkan sektörler - Bölge paydaş beklentileri - Bölgede sektörel rekabetçilik - Bölgenin ekosistemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Araştırmacı insan kaynağı - Altyapı - Proje birimi 	<ul style="list-style-type: none"> - Uluslararası iyi örnekler - AR-GE vizyonu ve odaklanma

Üniversitelerin bu alanda bu kadar merkezde olmalarının nedeni, hükümetlerin ve iş dünyasının üniversiteyi tam da bu göreve uygun görmelerinden kaynaklanmaktadır, çünkü üniversiteler ticari ve kısa vadeli hedefler yerine tarafsız, derin ve uzun perspektiflere odaklanırlar, **hedef noktalarını, doğru yönde ve etkili olarak bir araya getirirler.**

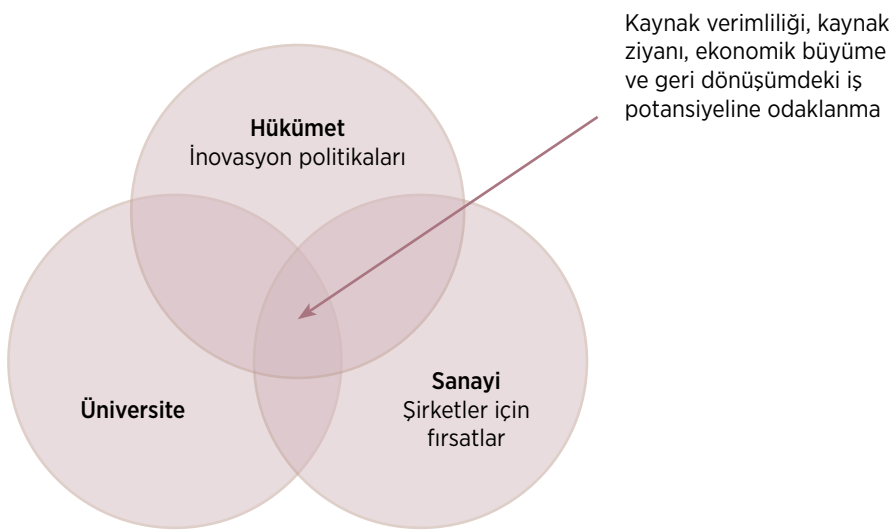
Bu projede önemli görevlerinden biri de hedeflenen bölgeyi, bilginin ulaşabileceği, yayılabileceği ve yerel tarafından paylaşılacabileceği bir ortama dönüştürmektir. Ayrıca, mekânsal inovasyon modellerine göre; yenilikçiliğin kaynağı, coğrafi olarak birbirine yakın olan aktörler (firmalar, tedarikçiler, rakipler, bilim kuruluşları, yerel – bölgesel kamu kuruluşları) arasında ortaya çıkan bilgi alışverişi ve **yakın öğrenme** faaliyetleridir.

Ekonomik olarak gelişmesi daha düşük bölgeler, yatırım bütçelerinin düşük olması ve AR-GE fonlarının azlığı gibi nedenlerle inovasyon potansiyellerinde de geride durmaktadırlar. Bu projenin ana amaçlarından biri de bölgelerde inovasyon çalışmalarında aradaki farkın kapatılmasıdır. Üniversiteler eğitim, araştırma ve bölge ekosistemleri arasında bağlantılar kurarak inovasyon farkındalığını ve bilincini yükseltmekle de görevlidirler. Başlangıçta bölgede kısmen de olsa hazır olan girişimci kadro ile güçlü işbirlikleri kurarak ekosistemi geliştirmelidirler. Avrupa Birliği (AB) ülkeleri bu sorunun çözümünde “Hedeflenmiş Sosyo-Ekonomik Araştırma Programını (Targeted socio-Economic Research)” kurdular, Japonya bu sorunu teknoloji çerçevesinde **sanayi-üniversite** ve **ulusal araştırma enstitüleri** arasında güçlendirdi. Asya ülkeleri, bölgesel inovasyon sistemi kurgularında üniversiteler ve işbirlikleri üzerine odaklanan çok kapsamlı sistemler tasarladılar. Örneğin, Kore “Endüstriyel Eğitim, Endüstri-Akademi İşbirliği” kanununu çıkararak, bu kanunla üniversite-sanayi işbirliği ve sanayi için mesleki eğitim programları geliştirme konusunda büyük atılımlar yapmışlardır.

Çalışma eğilimleri, işgücü nitelikleri ve istihdam şartları bölgeler bakımından önemli oranda farklılaşmakta ve bölgelere özel istihdam politikalarını ve uygulamalarını gerekli kılmaktadır. Burada bir diğer konu, bölge aktörlerinin bilgi temelleri birbirinden **çok farklı alanlarda** ise, ortak bir noktada biraraya gelmek zorlaşmakta ve yakınlık düzeyini kurmak için yapılan yatırımların gereksiz artacağı söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla hedef bilgi ve fonksiyonel işletmede doğru uzmanlaşma, kümülatif bilgi birikimi öne çıkmaktadır. Buna karşıt bir görüş ise; artık küresel bir dünyada farklı bilgi, kaynakları biraraya gelmektedir, dolayısıyla kümülatif bilgi kadar kompozit bilginin de önem taşıdığı ifade edilmektedir.

Dünya literatürü bölgesel kalkınmada üniversiteler, hükümetler ve iş dünyası arasında **üçlü bir sarmaldan** (*Triple Helix:üniversite-hükümet-bölgesel paydaşlar*) söz etmektedirler. Bu tanım dünya literatürüne 1990’larda girdi. Ancak buna bölgede yaşayan vatandaşları, öğrencileri özetle **kamuyu** da dördüncü bir aktör olarak ilave etmek durumundayız. Ayrıca kaynakların doğru kullanılması ve ziyan edilmemesi konusu özellikle gündemde tutulmalıdır.

B. AKILLI UZMANLAŞMA: KAVRAMI VE ÖNEMİ

Akıllı uzmanlaşma, hedef bölge için, özellikle öncelikli olarak belirlenmiş alanlarda araştırma ve yeniliğe dayalı bir uzmanlaşmaya gidilerek bölgenin kendi kaynaklarına dayalı **ekonomik dönüşüm** stratejisi olarak tanımlanmaktadır. Bu kavramın ilk temelleri, 2005 yılında Avrupa Birliği Araştırma Komisyonu'nun Başkanı Janez Potocnik tarafından kurulan bir alt komisyonca atılmıştır. Avrupa Birliği, S3 platformu çalışmaları doğrultusunda, bu stratejik çalışmayı kamu kaynaklarının doğru kullanılması ve belirli sayıdaki faaliyetlere odaklanılması ve bu alanlarda bir rekabet üstünlüğünün sağlanması stratejisi olarak tanımlamaktadır (RIS3-AB Araştırma ve Yenilik Stratejileri).

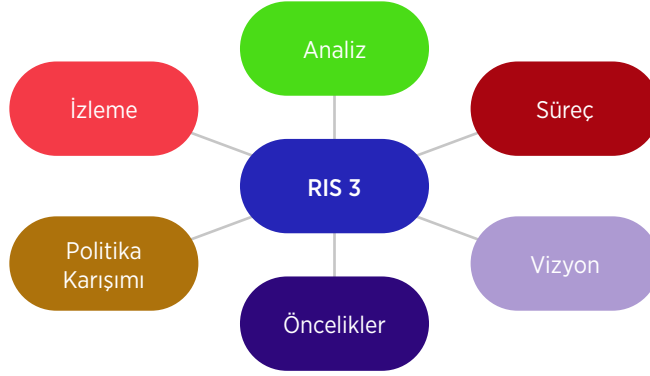
Kaynak: EUA, Şubat 2018

OECD, 2013 yılında akıllı uzmanlaşma stratejisini, bölgedeki ARGE ve yatırımlarını, bölgenin bilim ve teknolojiye uzmanlığını, ekonomisinin verimliliğini ve büyüme çalışmalarının nasıl etkileneceğini ortaya koyan **bölgesel ve sanayi yenilik çerçevesi** olarak tanımlamaktadır. Avrupa Birliği, 2013 Ekim'de Akıllı Uzmanlaşma Platformu ile, "Yükseköğretim Kurumları ve Akıllı Uzmanlaşma" başlığı ile özel bir çalıştay düzenledi. Bunu takiben gene AB tarafından 2014'te Brüksel'de, üniversitelerin bölgelerdeki etkinliğini artırmak üzere, üniversiteler, ulusal ve bölgesel otoriteler ile "yüksek düzeyde bir toplantı" düzenlendi. Toplantılarda, bölgesel otoritelerin, bölgesel politika yürütücülerin ve bölgesel girişimcilerin hızla bilim politikaları ve üniversiteler ile ortak çalışmalar yapmaları gerektiği tartışıldı. Çünkü üniversitelerin inovasyonu teşvik etmek ve bilgi üretmekte kritik rolleri vardır. Bölge kalkınması; ekonomik gelişme, akıllı uzmanlaşma ve bölgenin inovatif yapısının ortaya çıkarılması ile hız kazanacaktır...

Akıllı uzmanlaşma stratejisi kapsamında:

- 1 Yeni seçenekler oluşturarak bölgesel farklılıklar ortaya çıkarılmalı,
- 2 Bölgede potansiyeli yüksek faaliyetler ortaya çıkmalı ve bunların gelişmelerine olanak sağlanmalı,

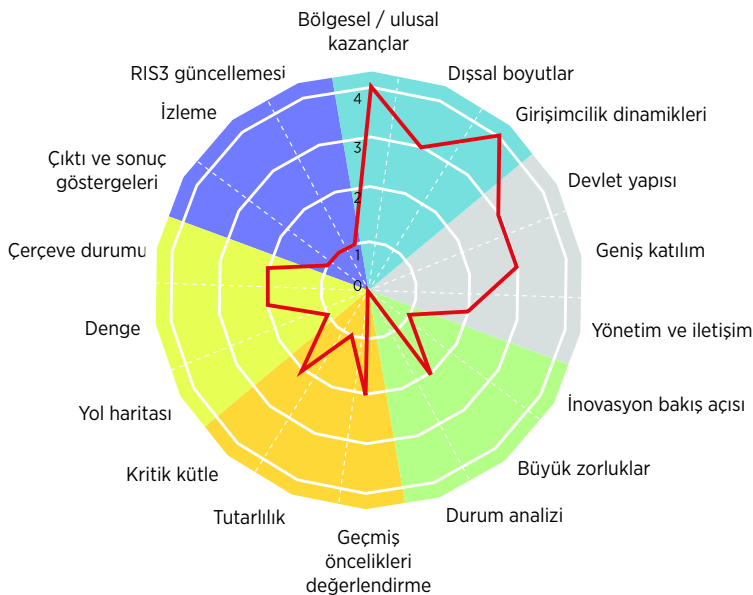
3. Bu amaçla uzun sürelerle bir arada çalışacak kritik kitleler, kritik kümeler ve kritik çalışma ağları oluşturulmalıdır.

Kaynak: EUA (Avrupa Üniversiteler Birliği)

Bu stratejilerin belirlenmesinde bölgedeki tüm aktörlerin (kamu ve özel sektör yetkilileri, üniversiteler, fabrikalar, firmalar, STK'lar) **potansiyel girişimcilik alanlarını** doğru tespit edebilmesi önem taşımaktadır. Çünkü amaç, **bölgeye özel, bir yenilik temelli gelişme stratejisinin** belirlenmesidir. Burada sadece ileri teknoloji üzerine yoğunlaşan sektörlerin ön plana çıkarılmasından ziyade, düşük teknolojik karakterli ancak bölgeye özgü olan inovasyon özelliklerinin tanımlanması da önem taşımaktadır. Girişimcilik keşif sürecinde bölgenin yerel toplam kapasitesinin değişen küresel koşullara uygun olarak çalışılması ve nasıl en fazla refah ve istihdam olanağı sağlanacağı şeklinde biçimlendirilmesi bu çalışmalarda halen güncel bir sorun olarak değerlendirilmektedir (Hermosa, 2014).

Akıllı uzmanlaşma ile ekonomik değişimi sağlamak RIS3 - Resmi olmayan Türkiye değerlendirmesi

Kaynak: Caseiro, 2019

C. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE KALKINMA AJANSLARI

Kalkınma ajansları, bu projenin önemli paydaşlarından biridir. 1960'lı yıllardan 2000'li yıllara kadar gelen planlı dönemde ülkemizdeki bölgesel kalkınma politikalarının özünü, geri kalmış bölgeleri daha hızlı kalkındırma ve yatırımlar vasıtasıyla bölgeler arasında dengeli kalkınmayı sağlama oluşturmaktadır. 2000'li yılların başından itibaren ise, tüm bölgelerin potansiyelinden azami derecede istifade etme ve kalkınmayı tüm ülke sathına yayma hedefleri etrafında bölgesel politikalarımızda bir dönüşüm yaşanmaktadır. Bölgelerin potansiyelini esas alan ve bütün tarafları kalkınma sürecine dâhil eden bu dönüşümün en önemli kurumsal yansımaları kalkınma ajanslarıdır.

Kalkınma ajansları, ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde 1930'larda kurulmaya başlanmıştır. ABD'deki ilk kurulan ajans, Tennessee Valley Authority olarak bilinmektedir. Avrupa devletlerinde ise ikinci dünya savaşı sonrası özellikle geri kalmış bölgelerde ortaya çıkan yapısal sorunlarla bağlantılı olarak ajansların ilk örnekleri 1950'li yıllarda ortaya çıkmıştır. Özellikle 1980 ve sonrası dönemde, dünyada yaşanan ekonomik dönüşüm kalkınma ile ilgili politikaların merkezîyetçi bir yapıdan yerele kaymasına yol açmış ve bu süreçte yaşanan gelişmeler bölgesel kalkınma ajanslarının kurumsal ve işlevsel yapılarının değişmesine yol açmıştır. Bu dönemlerde kurulan Dünya Bankası gibi büyük finansör kuruluşlar, AB fonları ve kredileri dünya genelinde pek çok yeni kalkınma ajansının kurulmasına olanak sağlamıştır. Ajanslar, kuruluşlarından bu yana halen kalkınma odaklı kurumsal örgütlenmeler olarak, bölgede kurumlararası işbirliğini ve etkileşimi kolaylaştırıcı bir rol oynamakta ve bölgenin yönetiminde yer alan tüm ağların sisteme katılımını sağlamaktadırlar.

Dünyadaki kalkınma ajanslarının sıklıkla yürüttükleri görevler:

- Bilgi bankaları oluşturarak bölgeyi izlemek,
- Yerel/bölgesel kalkınma için stratejik planlama yapmak ve uygulanmasını izlemek,
- Girişimciler ve yatırımcılar için bilgi sağlamak ve teknik destek vermek,
- Yerel girişimcinin yatırımlarını desteklemek,
- Yabancı yatırımcıların bölgeye çekilmesi için gerekli tanıtım çalışmaları yapmak,
- Finansman konusunda yatırımcılara bilgi sağlamak ve tavsiyelerde bulunmak,
- KOBİ'ler için finans kaynakları yaratmak, yerel, ulusal ya da uluslararası fonlar, kredi kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapmak,
- Yeni buluş ve teknolojinin tanıtılmasını sağlamak,
- Eğitim,
- Bölgenin ulusal ve uluslararası ağlarının geliştirilmesini sağlamak.

Türkiye’de Bölgesel Kalkınma Ajansları

Bölgesel kalkınma ajanslarının (BKA) kurulma çalışmaları, Türkiye’nin Avrupa Birliğine üyelik süreci ile başlamıştır. 2000 yılında Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), bölgesel gelişme farklılıklarını ortadan kaldırmayı amaçlayan *bölgesel kalkınma ajanslarını, hizmet üreterek, bölgedeki ekonomiyi canlandırmak, bölgedeki yatırımları artırmak ve bölge halkının ekonomiye katılımını sağlamak* olarak ifade etmektedir. 1999 yılında Avrupa Konseyi’nin Helsinki’de yapılan toplantısında Türkiye’nin AB üyeliğine adaylık sürecinin başlaması bölgesel kalkınma ajansları kuruluşunu da gündeme taşımıştır. Bölgesel kalkınma ajanslarından Türkiye’de ilk kez **Sekizinci Kalkınma Planı**’nda bahsedilmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye, Düzey 1 gruplamasında 12 adet Geniş Bölgeye, daha sonra da Düzey 2 gruplamasında 26 adet Dar Bölgeye ayrılmıştır (DPT). Bu 26 bölgede faaliyet göstermek üzere, 25 Ocak 2006 tarihinde 5449 sayılı yasa ile Bölgesel Kalkınma Ajansları Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizdeki kalkınma ajanslarının yerel yönetimler veya diğer kamu kurum, kuruluşları ile hiyerarşik bir bağı bulunmamaktadır ve il valileri kalkınma ajanslarının yönetim kurulu başkanlarıdır. Bölge kalkınma planlarının ulusal kalkınma planlarına uygunluğu da işleyişte söz konusudur. BKA’ların belli başlı gelir kalemleri, genel bütçe vergi gelirlerinden, il özel idarelerinden, belediyelerden, sanayi ve ticaret odalarından aktarılan paylar, AB ve diğer fonlardan sağlanan kaynaklar, ulusal ve uluslararası kurum, kuruluşlarca yapılan bağış ve yardımlardan oluşmaktadır.

Ülkemizde ajanslar, yasal statüleri kanunla düzenlenmemiş bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişilik olarak belirlenmiştir. Böylece ajansların esnek olarak hareket edebilen küçük, etkin ve dinamik birimler olmaları amaçlanmıştır.

Ülkemizdeki BKA’lar, Avrupa ülkelerindeki benzerlerine kıyasla çok geniş bir görev ve yetki alanına sahiptir. Kalkınma ajanslarının Kanunda yer alan görevleri şunlardır:

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Kalkınma Bakanlığına bildirmek,
- Bölge plan ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak,
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek,
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,
- Ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak,

- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek,
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek,
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek,

2018 yılından itibaren ajanslar, bir değişikliğe giderek Kalkınma Bakanlığının yönlendirmesiyle Sonuç Odaklı Programlar (SOP) hazırlamaya başlamıştır. SOP'lar vasıtası ile farklı kurumlara ait kaynakların ortak amaçlar doğrultusunda kullanılması öngörülmektedir. Böylece bölgenin potansiyel arz eden sektör ve alanlarına odaklanma sağlanacak ve kurumlararası etkileşimden sağlanan sinerji azami seviyeye çıkarılacaktır. Bu proler, ilgili kurumlarla işbirliği halinde hazırlanan, ölçülebilir, sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli programlardır. BKA'lar, mali ve teknik desteklerin yanı sıra bölge için farklı konularda strateji ve analiz çalışmaları da yürütmüştür. Bu çerçevede, üniversiteler, belediyeler, STK'lar ve diğer paydaşlar ile önemli işbirlikleri kurulmuştur.

Bölgelerin güçlü ve zayıf yönlerinin irdelenmesine ve bölgenin potansiyeline dayanan bir kalkınma stratejisinin geliştirilmesine yönelik, üniversiteler ve eğitim sistemi ile sürdürülen ilişkilerin, ortak araştırmaların önemi ajanslar açısından değerlidir. Bu nedenle, BKA'lar, üniversiteler, teknoloji ve bilim enstitüleri ve birçok kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte çok detaylı araştırma faaliyetleri yürütmekte ve bölgesel rekabet gücünün oluşturulmasına da katkı koymaktadırlar. Ajansların bir nevi danışma kurulu olan **Kalkınma Kamu Kurulu**'nda **üniversiteler** de söz sahibidir ve ajansın yerel yönetimlerle olan çalışmalarının işbirliğini gerçekleştirmekte ve yönlendirme yapmaktadır. Bütün bu gerekçelerle, Türkiye'de ve birçok Avrupa ülkesinde bölgesel kalkınma misyonunun gerçekleştirilmesinde üniversiteler, BKA'ların çalışmalarında ve işbirliklerinde önemli rol oynamaktadır.

BÖLÜM II

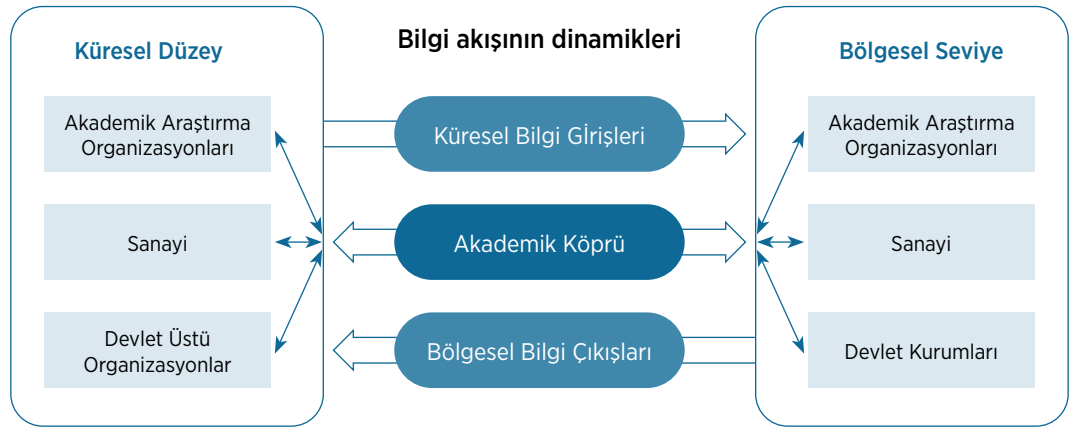

A. TÜRK YÜKSEKÖĞRETİMİNDE BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI MİSYON FARKLILAŞMASI VE İHTİSASLAŞMA PROJESİ

Türkiye’de bugün itibari ile, 207 üniversite vardır. Bunların büyük bir kısmı Marmara bölgesinde (74) ve 59’u İstanbul’da bulunmaktadır. Özellikle, Doğu ve Güney Doğu bölgeleri başta olmak üzere, yeni kurulan üniversitelerden yerel halkın beklentisi üniversitelerin yerel kalkınmaya öncelik vermek gibi bir misyonu benimsemesidir. Bu bağlamdan olmak üzere, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Haziran 2015’te Bingöl Üniversitesi’nde ve Ağustos 2015’te Ordu Üniversitesi’nde ilk kez yerel-bölgesel kalkınmada **üniversitelerin rolünü** kapsayan bir toplantı serisi düzenledi. ***Bundan sonraki süreçte, ülkemizin hedefleri kapsamında, bu***

üniversitelerimizin başta buldukları şehir ve bölge ile bütünleşmesinin sağlanması, iktisadi, sosyal ve beşeri sermayeyi geliştirmesi beklenmektedir. Bunun için de yükseköğretim kurumlarımızın misyonlarını tekrar gözden geçirmesine, tek tipten uzaklaşarak kurumsal farklılık ve çeşitliliğe yönelmesine, güçlü yönlerini dikkate alarak odaklaşmasına ve bazı üniversitelerimizin üniversite olmanın bütüncül yapısından uzaklaşmadan belli alanlarda temayüz etmesine ihtiyaç vardır. ... Bingöl'de yapmış olduğumuz toplantıda rektörlerimiz ile üniversitelerin kendi buldukları şehir ve bölge odaklı misyonlarının bulunması ve buna göre de gelecekteki faaliyetlerinin planlanmasının gerekliliğinin konusunda görüşmelerde bulunmuş, toplantıya katılan rektörlerimizin tek tek görüşlerini alarak konuyu bütün yönleri ile müzakere etmiştik (Başkan SARAÇ'ın Ordu Konuşmasından, 06.08.2015). Bu toplantıları takiben, 2016 yılında YÖK'ün ana projelerinden (*Bölgesel Kalkınmada Misyon Odaklı Çalışmalar*) biri olarak hayata geçirilen proje, halen 15 üniversitemizde başarı ile devam etmektedir. Bu 15 üniversitemiz, üniversitenin genel ve geleneksel (eğitim ve araştırma) çalışmaları dışında, bölgelerin kendi dinamikleri ile hazırlayıp sundukları projeler doğrultusunda yeni bir misyonla çalışma projesine dahil edilmişlerdir.

Projenin başarılı olabilmesi, bölgenin ekonomik yönden gelişebilmesi için, bölge dışardan sürekliliği kesilmeden güçlü bilgi kaynakları ile desteklenmelidir. Bu desteği ve ilişki ağını bölgeye sağlayacak en önemli kurumların başında **üniversiteler** gelmektedir. Üniversitelerden buradaki beklenti, **küresel** bilginin akademik köprülerle **perifer** bölgelere transferidir. Bilgi akışının dinamikleri aşağıdaki şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

Kaynak: Tripple M., 2013

Yani, üniversitedeki akademik grup ve araştırmacılar ilgilendiği coğrafi bölgede akademi dışındaki paydaşlarına bilgiyi aktarma becerisine sahip olmalıdır. Bunu başarabilmek için bölgeyi iyi tanımalı, kültürünü hissetmeli ve başarı odaklarını görebilmelidir. Bu akademisyen grubu literatürde **küresel-bölgesel çalışmalar arasında köprü akademisyenler** olarak tanımlanmaktadır. Bölgedeki paydaşlar ve kurumlar da üniversiteye ve yapılan bu çalışmalara güven duymalıdır. Üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki en önemli misyonu **bilgi akışının dinamiklerini** sürekli ve güçlü tutmalarıdır. Bu sürekliliği sağlayabilmek ve düzgün bir katkı koyabilmek için bu araştırma grupları bölge üniversitesinde uzun süre kalmalıdır. Bu konu bu projeye inanmayı, güvenmeyi ve bir nevi etik anlaşmayı gerektirmektedir. Üniversite liderleri de iyi akademisyenlere ve araştırmacılara olanaklar geliştirmeli, **akademide motivasyon politikaları** üretmelidirler. Çünkü burada üniversiteye verilen ve Fransızca kökenli *misyon* kelimesi, “bir

kimseye veya bir kuruma verilen özel görev, uzun dönemli bir görev ve ortak değer” olarak tanımlanmaktadır. Üniversite, belirlediği misyonunu ve stratejik planını kendi akademik camiası ile olduğu kadar bölge halkı ve yerel yönetim ile paylaşması ve bu yönde ortak inanç oluşturması önem taşımaktadır.

Bölgesel misyon odaklı çalışmamızdaki ana amaçlardan birisi üniversite rektörlerinin, rektör yardımcılarının bölgede yeni inovasyonlar yaratılabilmesi konusunda liderlik etmelerini sağlamak, bölgeyi bu alanda vizyoner bir bakış açısıyla geliştirmek ve bölgedeki diğer aktörlerin de aktif bir rol almalarını teşvik etmektir. Bölge kalkınmasında üniversitenin araştırma kapasitesinin ve **araştırmacı akademisyenlerin** de çok büyük bir önemi vardır. Bu gruptan da beklenimiz güçlü araştırmacı performanslarının yanı sıra akademi dışındaki paydaşlarla da proje ile ilgili güçlü iletişim işbirlikleri içerisinde olmalarıdır.

Bölge kalkınmasında misyon odaklı çalışan üniversitenin, odaklandığı alanla ilgili yapılan araştırmalar yani bilim ve teknoloji bunu endüstriye dönüştürecek bölge şirketlerini de doğal çalışma arkadaşları olarak görmelidirler. Bir diğer önemli nokta, bu araştırmaları yapan üniversitelerdeki kümülatif araştırma grubu, yukarıda da değinildiği üzere bu çalışmalarını uzun soluklu olarak sürdürmeli ve kazanacağı başarı ile üniversiteye dışardan kendi alanlarına yönelik fonlar da taşımalıdır (AB fonları, TÜBİTAK, sanayi özel fonları). Değer verilen bir diğer başlık, üniversitelerde bu çalışma alanlarında yetişen doktorantların bölgedeki ilgili sanayi kuruluşunun bünyesine katılabilmesi ve böylece bünyesine katıldığı sanayi kuruluşunun yanı sıra doktora-sını aldığı bölge üniversitesi ile yerel sanayi arasındaki ilişkilere katkı vermeye devam etmesi konusudur.

B. BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI ÜNİVERSİTELERİN BELİRLENME SÜRECİ

Yükseköğretim Kurulu, 2015 yılında, üniversitelerimizin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması çalışmasına 2006 yılı ve sonrasında kurulmuş olan üniversite rektörleri ile toplantılar yaparak başlamıştır. Daha sonra, 2016 yılında çalışmalara ağırlık verilmiş ve bu konuda görüşleri alınmak üzere Yükseköğretim Kurulu dışından üyelerinden de yer aldığı bir komisyon oluşturulmuştur.

Komisyon üyeleri üç aşamalı bir değerlendirme ile ilk 5 pilot üniversiteyi belirlemişlerdir. Birinci aşamada 40 üniversite niyet beyanında bulunmuş, aşağıdaki tabloda yer alan kriterler doğrultusunda ikinci aşamada 15'e indirilmiş olup üçüncü ve son aşamada rektörlerin konu ile ilgili sunumları dinlenmiş ve 5 pilot üniversite seçilmiştir.

Pilot üniversitelere daha sonra YÖK ve Kalkınma Bakanlığında oluşan bir grup ile yerinde ziyaretçiler gerçekleştirilmiş, durum değerlendirilmesi yapılmış ve Kalkınma Bakanlığı bu pilot üniversitelere bütçe aktarımında bulunmuştur.

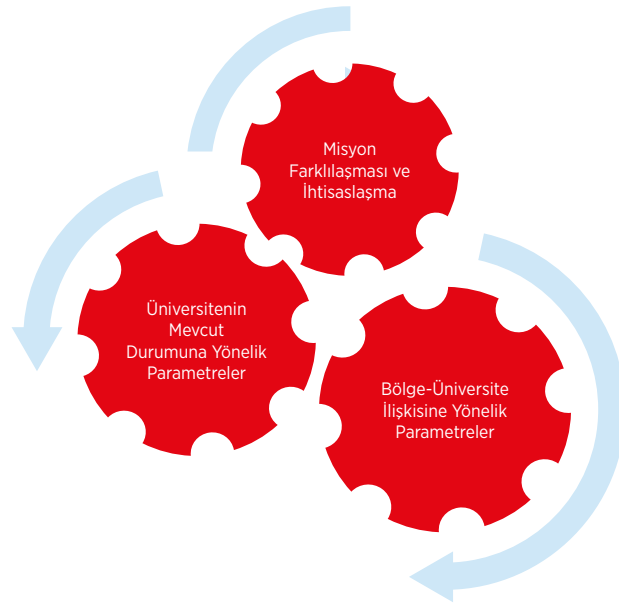
2018 yılındaki ikinci çağrı sürecinde 38 üniversite, 2020 yılındaki üçüncü çağrı sürecinde ise 28 üniversite başvuruda bulunmuştur.

Değerlendirme Komisyonu Üyeleri

- Üniversite Öğretim Üyeleri (2 üye),
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Daha önceden Kalkınma Bakanlığı), Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Eğitim ve Kültür Dairesi Başkanı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları Koordinasyon Dairesi Başkanı
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), AR-Ge Destek ve Süreç Yönetim Hizmetleri Grubu (ARGES) Direktörü

Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma

İlk Aşama Değerlendirme Kriterleri

1	Bölge Mevcut Durumuna Yönelik Parametreler	<ul style="list-style-type: none"> • İldeki Toplam Nüfusun Değişim Eğilimi • Üniversitenin Bulunduğu Kentte Kişi Başına GSYİH'nın Yıllara Göre Değişim Eğilimi
2	Üniversitenin Mevcut Durumuna Yönelik Parametreler	<ul style="list-style-type: none"> • Üniversitelerin Akademik Teşvik Sistemine Katılım Oranları ve Teşvik Puanları • Üniversitede Kurulan Merkezler • Kurum İç Değerlendirme Raporu
3	Üniversite – Bölge İlişkisini Ölçmeye Yönelik Parametreler	<ul style="list-style-type: none"> • İldeki Nüfusun Yüksek Öğretime Erişimi / Faydalanma Oranı • Mezunların Üniversitenin Bulunduğu İlde Yerleşme Eğilimi • Üniversitenin Sağladığı Girişimcilik / İşbirliği Faaliyeti Sayısı • Üniversitenin Kalkınma Ajansı Destek Programlarından Faydalanarak Yürüttüğü Bölgesel Proje Sayısı • Üniversitenin Kuruluş Yılına Takiben İlde Kurulan / Kapanan İşletme Sayıları

Bingöl Üniversitesi - Tüm paydaşlar ile proje değerlendirme toplantısı

2016'da Seçilen Üniversiteler

Bingöl Üniversitesi	Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Tarım ve Hayvancılıkta Farklılaşarak Bütünleşik Kalkınma Modeli
Düzce Üniversitesi	Çevre ve Sağlık
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Tarım ve Jeotermal
Uşak Üniversitesi	Deri, Tekstil ve Seramik

2018'de Seçilen Üniversiteler

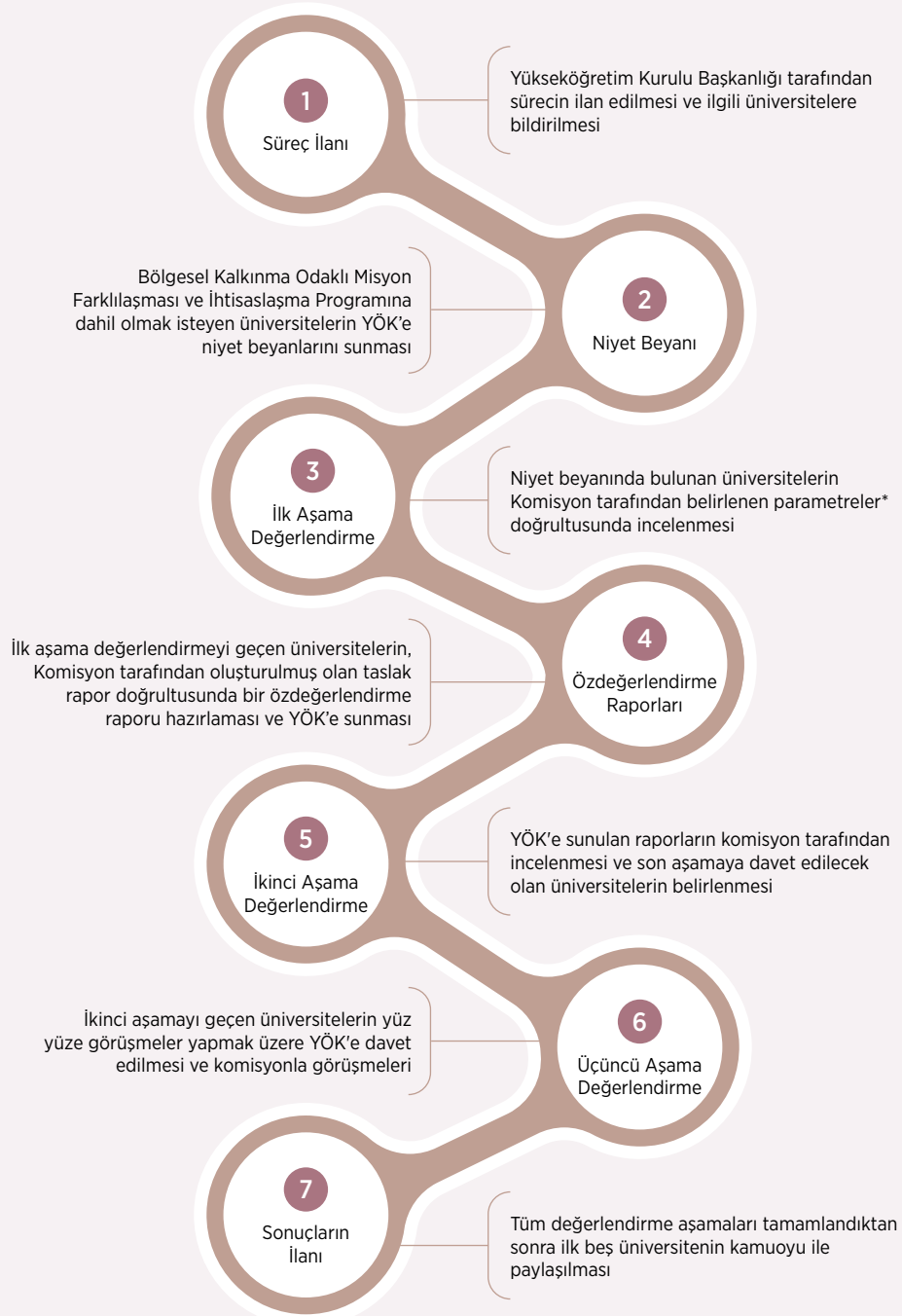
Aksaray Üniversitesi	Spor ve Sağlık
Kastamonu Üniversitesi	Ormanlık ve Tabiat Turizmi
Muş Alpaslan Üniversitesi	Hayvancılık
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Çay
Siirt Üniversitesi	Tarım ve Hayvancılık

2020'de Seçilen Üniversiteler

Artvin Çoruh Üniversitesi	Tıbbi-Aromatik Bitkiler
Bartın Üniversitesi	Akıllı Lojistik ve Bütünleşik Bölge Uygulamaları
Hitit Üniversitesi	Makine Ve İmalat Teknolojileri
Kırklareli Üniversitesi	Gıda
Yozgat Bozok Üniversitesi	Endüstriyel Kenevir Alanında İhtisaslaşma

BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI MİSYON FARKLIŞMASI VE İHTİSASLAŞMA PROJESİ

SÜREÇ

* Bölge Mevcut Durumuna İlişkin Parametreler
Üniversitenin Mevcut Durumuna İlişkin Parametreler
Üniversite-Bölge İlişkinin Ölçmeye Yönelik Parametreler

C. BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI ÜNİVERSİTELERİN CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLLİYESİNDE İLANI

2016-2017 ve 2018-2019 Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenen Akademik Açılış Yılı törenlerinde Bölgesel Kalkınma Odaklı çalışmalar için çeşitli aşamalar sonucunda seçilen üniversiteler Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ilan edildi.

D. PROJENİN BAŞARISI İÇİN ÜNİVERSİTELERE ÖNERİLER

- Akıllı uzmanlaşmaya (Smart Specialization) önem vermek,
- Odaklanan misyon çalışması doğrultusunda araştırma altyapısının güçlendirilmesi,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun kullanımı ve böylece uluslararası teknolojik gelişmelere hızla ulaşılabilmesi, fikir havuzlarının oluşturulması,
- Üniversiteye özellikle kendi öz kaynakları dışında fon sağlanması (AB proje destekleri, TÜBİTAK, SANTEZ...),
- Kalkınma ajanslarına sunulan projelerin stratejilerinin AR-GE çalışmaları doğrultusunda belirlenmesine özen gösterilmesi,
- Teknoparklar ve inovasyon merkezlerindeki çalışmaların odaklanan tematik alan doğrultusunda hedeflendirilmesi,
- Bu alanda bölge işgücünün eğitimi, bölgenin potansiyeline bağlı olarak işgücünün artırılması,
- Yapılan araştırmaların güçlü yayın kuruluşlarında yayına dönüşmesi,
- Mezuniyet sonrası eğitimin (yüksek lisans, doktora) üniversitenin odaklandığı tematik alanda kümülatif olarak güçlendirilmesi,
- Bölge ile güçlü entegrasyon çalışmaları,

BÖLÜM III

BÖLGESEL KALKINMA ODAKLI ÜNİVERSİTELERİN KONULARI VE ÇALIŞMALARININ

ÖZET SUNUMU

Bu bölümde 2016, 2018 ve 2020 dönemleri Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversitelerin konuları ve çalışmaları ve çalışma sonuçları sunulmaktadır.

{ A. PROJEYE 2016 YILINDA KATILAN ÜNİVERSİTELER }

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ BİNGÖL

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma**

Bingöl Üniversitesi Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamında 2016 yılı Ekim ayında “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında pilot üniversite olarak ilan edilmiştir. İç ve dış paydaşlarla yoğun istişareler/analizler/toplantılar ile Üniversitemiz tarafından sunulan çalışma başlıklarına yönelik olarak, Yüksek Öğretim Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Önceki Kalkınma Bakanlığı) tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda 2017K124000 çatı proje numarasıyla “**Arı ve Arı Ürünleri**” ile “**Ekonomik Değeri Yüksek Bitkilerin Tespiti ve Değerlendirilmesi**” başlıkları ana çalışma konuları olarak belirlenmiştir. Bu iki ana başlık altında bütüncül bir programı sağlayacak şekilde belirlenmiş toplam 14 alt çalışma başlık altında “**Kampüs Duvarlarını Yıkalım Hep Beraber Bölgenin Hikayesini Yeniden Yazalım**” sloganı ile çalışmalar yürütülmektedir.

Şeffaf ve denetlenebilir kurumsal bir sistem oluşturmak, belirlenen hedeflere etkin bir şekilde ulaşmak, bütçeyi verimli kullanmak ve sürdürülebilir bir kalkınma modeli oluşturmak için BAP proje tabanlı ve panel+komisyon sistemine dayanan bir çalışma programı tercih edilmiştir. Üniversitenin İhtisaslaşması ile Bölgenin Sosyal ve Ekonomik Kalkınması, sonuçlarının doğru- dan üretici ve sahaya etkileri en önemli kriterler olarak alınmıştır. Program genel hedefleri ve çıktıları özetle;

Kısa Vadade Belirlenmiş Hedefler ve Çıktılar

→ *Belirlenen amaç ve hedeflere etkin bir şekilde ulaşmak için kurumsal bir yapının oluşturulması*

Rektörlük bünyesinde Pilot Üniversite Koordinasyon Merkez (PİKOM) Birimi kurulmuş ve alanında uzman öğretim elemanları istihdam edilmiştir.

→ *Programın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla araştırma, üretim ve eğitim odaklı yeni merkezlerin kurulması*

Arı ve Doğal Ürünler AR-GE ve ÜR-GE Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sosyal ve Ekonomik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, Arı Zararlıları ve Hastalıkları Teşhis Merkezi kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır.

PİKOM birimini desteklemek, dış kaynak artırımını sağlamak amacı ile Rektörlük bünyesinde proje ofisi kurulmuştur.

→ *İl florasının belirlenmesi ve referans polen preparatlarının oluşturulması*

Devam eden flora çalışmalarında 1000'e yakın bitki türü tanımlanmış (50'nin üzerinde Endemik), tanımlanan türlerden 10 tanesi Dünya için yeni tür olarak yayınlanmıştır.

Şu ana kadar 300'ün üzerinde fotoğraflanmış referans polen preparatı hazırlanmıştır.

→ *Bal Merası ve Bal Ormanı kurulması*

Tarımsal Araştırmalar ve Uygulama Merkezinde Arı Merası Kurulması çalışmaları başlanmıştır.

Arıcılık Kompleksinin tamamlandıktan sonra aynı bölgede 2020 yılında Bal Ormanı oluşturulmasına başlanacaktır.

→ *Arıcılık sektörünü ve bitkisel üretimi etkileyen coğrafik faktörlerin belirlenmesi*

Çalışmalar devam etmekte ve proje raporları değerlendirilerek çıktıları PİKOM veri tabanına kaydedilmektedir.

→ *Çok amaçlı Arıcılık Kompleksinin (Bingöl Üniversitesi BeeWorkCenter) kurulması*

Arıcılık ile ilgili teorik ve uygulamalı eğitimlerin gerçekleştirileceği, bölgeye özgü arı ırkı ve arı ıslahı çalışmalarının yapılacağı, arıcılık müzesi, bal ormanı, apiterapi merkezi, arıcılık önlisans/yüksek lisans/doktora öğrencilerinin eğitim alanı ile arı ürünleri üretimi ve AR-GE çalışmalarının yapılacağı ulusal ve uluslararası hizmet edecek "Bingöl Üniversitesi BeeWorkCenter"ın kurulması çalışmaları başlanmıştır.

→ *İhtisaslaşma alanı ile ilgili yeni program/bölüm/lisansüstü programlar kurulması, seçmeli ve zorunlu derslerin açılması*

Program ile ilişkili bölümlerin ders müfredatlarına, ihtisaslaşma ve kalkınma ile ilgili zorunlu veya seçmeli dersler eklenmiştir.

Türkiye'de ilk Arı ve Arı Ürünleri Yüksek Lisans ve Doktora Programı açılmış, 25 Yüksek Lisans, 16 doktora (6 tanesi YÖK 100/2000 Burslusu), 5 Doktora Özel Öğrenci ile eğitim-öğretim devam etmektedir. Öğrencilerimizin çoğu projelerde burslu olarak çalıştırılmaktadır.

2020 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksek Okulu kurulmuştur. Programa katkı yapabilecek Gıda Teknolojileri, Beslenme ve Diyetetik gibi bölümler açılmıştır.

→ *Çeşitli eğitim programları düzenlenmesi, sektöre ilginin artırılması*

Birim uzmanlarımız tarafından kampüs alanında veya ilçe ziyaretleri ile sahada sıklıkla eğitimler verilmektedir.

2018, 2019 yıllarında 60 üreticiye Bakanlık onaylı Ana Arı Yetiştiriciliği eğitimi ve sertifikası verilmiştir. Böylece, Bingöl'de ilk defa ana arı üretimi ve ticareti yapılabilmektedir.

→ *Konferans, panel, çalıştay vb. düzenlenmesi*

2019 Ekim'de 5 farklı ülkeden 200'e yakın katılımcıyla Uluslararası Arıcılık Araştırmaları ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Stratejileri Kongresi düzenlenmiş ve alanla ilgili akademisyen, sanayici ve üreticiler bir araya getirilerek deneyim paylaşımı ve iş birlikleri kurma imkânı sağlanmıştır.

Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma: Yerel Paydaş Buluşması Paneli, Pilot Üniversite 2018 Dış Paydaş Değerlendirme Paneli, Pilot Üniversiteler Çalıştayı, Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Semineri, Geven Bitkisinin Erozyon Açısından Değerlendirilmesi ve Arıcılık İçin Önemi Çalıştayı vb. birçok program düzenlenmiştir.

Orta Vadade Belirlenmiş Hedefler ve Çıktılar

→ *Kovan başına düşen bal miktarı (kg) ve/veya bal veriminin artırılması*

Program ile birlikte, TÜİK verilerine göre 2016-2018 yılı içerisinde Bingöl'de bal üretiminde yaklaşık %56'lık bir artış sağlanmıştır. TRB1 bölgesinde ilk sıraya çıkmıştır.

Bal verimi, program ile birlikte 2019 yılı itibarı ile kovan başına yaklaşık %50 artmıştır. Üniversite bünyesinde model olarak yapılan üretimlerle Türkiye ortalamasının üzerinde (14,6 kg) bal üretimi gerçekleştirilmiştir.

→ *Bölgeye özgü bal ve diğer ürünlerin standartları için gerekli markörlerin belirlenmesi, Bingöl balının coğrafi işaret ile tescillenmesi, markalaşması, standardize edilmesi*

5 Ana Havza, 36 Alt Havza ve 108 noktada bilimsel yaklaşımlarla standart bal numuneleri elde edilmiş ve analizleri yapılmıştır. 2020 yılında üçüncü tekrar çalışmaları yapılmaktadır. Böylece Bingöl Balının markörleri belirlenmekte, Bingöl Balı standardize edilmektedir.

Bingöl Balı için Coğrafi İşaret başvurusu için deneysel çalışmalar ve analizler tamamlanmış ve başvuru aşamasına geçilmiştir.

→ *Arı ile ilişkili katma değeri yüksek olan yeni ürünlerin üretiminin sağlanması*

Bingöl balından bal-polen-propolis-arı sütü katkılı çikolata, krem, kozmetik ürünler vb katma değeri yüksek inovatif ürünlerin geliştirilmesi ve üretimi çalışmaları devam etmektedir. Bazıları tamamlanmıştır.

Kenevir, Jüt bitki sapları, çeltik kavuzu ve mısır koçanları kullanılarak yoga levha (SUNTA) ve lif levha (MDF) üretimi ile kovan malzeme üretimi çalışmaları devam etmektedir. 2019 yılında Bingöl koşullarında ilk defa Jüt bitkisi yüksek verimle üretilmiştir.

→ *Pilot alanlara ait coğrafi (iklim, topoğrafya vb.) verilerin CBS yöntemleri ile haritalanması, veri havuzu oluşturulması*

Devam eden projenin çıktıları PİKOM veri tabanında toplanmaktadır.

→ Bal ve Etnobotanik festivaller ve yarışmaların düzenlenmesi

“Bingöl Bal Yarışması”ları düzenlenmiştir. Bal yarışmalarının ileriki yıllarda farkındalığın daha da artırılması için devam edilecektir.

Uzun Vadede Belirlenmiş Hedefler ve Çıktılar

→ Arı ve Doğal Ürünler AR-GE ve ÜR-GE Merkezinin kurulması ve akredite edilmesi

→ Üniversite bünyesinde gıda ve tarım konulu Tematik Teknokent/TEKMER ve Teknoloji Transfer Ofisi kurulması

Bingöl Üniversitesi Bilgi, İnovasyon ve Teknoloji Transfer Ofisi (BÜBİN-TTO) teklif aşamasındadır. Hacettepe Üniversitesi ve Teknopark Yönetimi işbirliği ile Bingöl’de bir Kuluçka Merkezi kurulması planlanmaktadır.

→ *Yeni uluslararası akreditasyon kriterlerini sağlamış bal ve arı ürünleri markası oluşturulması*

Bingöl Üniversitesi Markası olan **BinBee**'nin markalaşma süreci tamamlanmış ve tescil edilmiştir.

Bingöl ve Türkiye'de ilk bal havzası; Çotla Bal Havzası oluşturulmuş, elde edilen ürünler için Çotla markası tescili alınmıştır.

→ *Yeni ve uzmanlaşmış üretici sayılarının artırılması, bal ve arı ürünleri rekoltesi istenilen düzeye çıkarılması*

Yapılan bilimsel temelli eğitimler ile profesyonel arıcılar yetiştirilmektedir.

Pilot olarak Üniversite bünyesinde kurulan arılıkta; Ana arı, Bal, Polen, Arı sütü üretilmektedir. Kovan Başına 14.6 kg bal elde edilerek ilk yılda Türkiye ortalamasına ulaşılmıştır. Edinilen deneyimin üreticilere de yansıtılması için çalışmalar yapılacaktır.

Bölgede bal dışındaki polen, propolis ve arı sütü gibi ürünlerle ilgili ilk defa sistematik çalışmalar yapılmış, yerli firmalar ile ortak ürünler geliştirilmiş ve bu alana da ilgi çekilmiştir. Böylece arıcılar için yeni gelir kaynakları oluşturulmuştur.

→ *Arı ve Arı Ürünlerinin tamamlayıcı tıpta (Api-Terapi, Api-Air) kullanım potansiyellerinin belirlenmesi ve bu potansiyellere yönelik tedavi merkezleri kurulması*

→ *Katma değeri yüksek etken maddelerin zenginleştirilmiş formlarının elde edilmesi*

→ *Yeni istihdam alanlarının oluşturulması, özellikle kırsalda kadın ve gençlerin bu alanlarda çalışmasının sağlanması, kırsaldan kente göçün azaltılmasına katkı sağlanması*

“Çalışkan Arı, Üretken Kadın, Kaliteli Bal” projesi ile kadınlara arıcılığı öğretmek, arı ürünleri temelli yeni markalı ürünler geliştirmek, ticaretini yapmak, kadın arıcılarının sayısının ve istihdamın artırılması çalışmalara başlanmıştır.

→ *Üniversitemiz ve İlimizin, tarım ve havza bazlı sürdürülebilir kırsal kalkınma alanında bir model merkez haline getirilmesi*

→ *İlimizde bulunan küçük, orta ve büyük işletme sayısının artırılması, yeni işletmelerin kurulması*

Bingöl Ticaret Sanayi Odası ve ilgili kurumlarla işbirliği ile ihracat yapan firma sayısının 2023 yılında %50 oranında artırılması hedefi ile çalışmalar yürütülecektir.

* Detaylı bilgilere ve güncel gelişmelere <http://pikom.bingol.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ BURDUR

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı

Tarım ve Hayvancılıkta Farklılaşarak Bütünleşik Kalkınma Modeli

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, “Bölgesel Kalkınma Amaçlı Misyona Farklılaşması ve İhtisaslaşması” Programı kapsamında Burdur ilinin sahip olduğu potansiyelleri ile üniversitenin mevcut ve gelecek altyapısının uyumlaştırılarak tarım ve hayvancılıktaki rekabet gücünü artırmayı Tarım ve hayvancılıkta farklılaşmaya dayalı bütünleşik kalkınma modeli, Üniversite öncülüğünde Burdur ili yerli hayvan ırklarının geliştirilmesi, genetik ıslah ile nitelikli ırkların kazandırılması, hayvan sağlığının korunması, et-süt veriminin artırılması, hayvansal sanayiye dayalı katma değer yaratılması amaçları ile üç ana eksene oturmaktadır. Bunlar;

- Çiftçi Eğitimi ve Çiftlik Yönetimi,
- Hayvan Yetiştiriciliği,
- Hayvancılığa Dayalı Sanayidir.

Üniversitemiz, proje yönetimini Tarım ve Hayvancılık Kalkınma Projesi Koordinatörlüğü bünyesinde yürütmektedir. Söz konusu projelerin yönetimi amacıyla altı (6) adet Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. Kurulan Uygulama ve Araştırma Merkezleri (UAM) şunlardır:

- Hayvancılık Yenilikçi Projeler UAM
- Tarım, Hayvancılık ve Gıda Araştırmaları UAM
- Tarım ve Hayvancılıkta Standardizasyon ve Belgelendirme UAM
- Genetik ve Embriyo Teknolojileri UAM
- Bilgi Teknolojileri UAM
- Burdur Gelişim Merkezi (MAKÜ BGM)
- Hayvancılık Yenilikçi Projeler Uygulama ve Araştırma Merkezi

Hayvanlarda Enterotoksemi Hastalığının Hızlı Teşhisi İçin Nörominidaz Tanı Kitlerinin Geliştirilmesi

Özellikle küçük ruminantlarda ciddi ekonomik kayıplara sebep olan enterotoksemilere neden olan *C. perfringens* tipleri tarafından üretilen enzim yüksek özgünlükte tanıyacak monoklonal antikor üretimi ve tanı kiti geliştirilmesi hedeflenmektedir. Projede Hibridoma teknolojisi ile monoklonal antikor üretimi tamamlanmış ve kit çalışmalarında kullanılacak monoklonal

antikorun belirlenmesi için optimizasyon çalışmaları tamamlanma aşamasındadır. Erken tanı kiti prototipinin geliştirilmesi çalışmaları ile ilişkili olarak Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı tarafından açılan 2020-TK-02 Tanı Kiti Geliştirme Alanında Uygulamalı Proje İş Birliği Çağrısı kapsamında, 8772 numaralı “COVID-19 İçin Yatay Akış Testi Üretilmesi” başlıklı proje başvurusu kabul edilmiştir. Çalışmalara başlanmıştır.

→ Tarım, Hayvancılık Ve Gıda Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Üniversitemiz Tarım, Hayvancılık ve Gıda Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde faaliyet gösteren “Uygulama Çiftliği”nin büyükbaş ve küçükbaş ünitelerinin modernizasyonları yapılmıştır.

Alternatif kaba yem projesi kapsamında 4 adet buğday çeşidi, 1 adet çavdar ve 7 adet tritikale çeşidinin adaptasyon çalışmalarının ikinci yılı yürütülmektedir. Mera Projesi kapsamında her biri 10 dekar olmak üzere (toplam 20 da) 2 adet taban (sulu) mera ve bir 2.5 da alanda kıraç mera tesisi gerçekleştirilmiştir. Tritikale üretimi 600 dekar alanda gerçekleştirilmektedir. Bu üretim alanı yapılan çeşit seçimleri bir 2018-2019 bitkisel üretim yılının verilerinden yararlanılarak alternatif kaba yem projesinde kullanılan ve bölge için öne çıkan “Alper bey”, “karma 2000” ve “ümran hanım” çeşitleri kullanılmıştır. Bölge koşullarına uyum sağlayabileceği düşünülen 4 farklı arpa çeşidi yetiştirilmiştir. Yulaf, korunga, yem bezelyesi, silajlık mısır ve yonca tarımı yapılmaktadır.

Toplamda yaklaşık 2000 dönüm arazi üzerinde çiftlik olarak zirai faaliyet yapılmaktadır. Geleneksel yöntemlerle yapılan tarım yetiştiriciliğine alternatif olarak yılın 365 günü yeşil yem imkanı sağlayan yeşil hasıl ünitesi kurulmuştur.

Çiftlik bünyesinde kara salyangozu yetiştiriciliği projemizde, ülkemizde de doğal yayılış gösteren *Helix aspersa* türünün açık ve kapalı üretim sistemlerde yetiştirilmesi amaçlanmış olup söz konusu türlerin çevresel istekleri ve klimatolojik koşullarına uygun yetiştiricilik yöntemlerinin geliştirilmesi ve üretim protokolünün oluşturulması hedeflenmiştir. Ayrıca türün üretimi yapıl-

dıktan sonra Burdur ili ve ilçelerinde çeşitli eğitim, seminer ve kurslarla üretim teknikleri hakkında bilgi verilerek yavru ve anaç temini üniversitemizde üretilerek satışa aracılık edilecektir. Uyandırılan anaçlardan, ilk üretimden itibaren günlük 6-7 bin yumurta alımı devam etmekte olup, yumurta açılımları da başlamış bulunmaktadır. 3 çiftçiye gelecek yıl anaç olarak yetiştirmeleri için 400 bin yavru temin edilmiş olup, toplamda 600 bine tamamlanacaktır. Devam eden üretimle birlikte 2-2.5 ton anaç elde edilecek ve yıl sonunda çiftçilere dağıtılacaktır.

Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Islahı ve Yaygınlaştırılması

Küçükbaş koyun işletmelerinde çobanlara uygulamalı olarak sürüdeki hayvanların genel bakımına yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirildi. Yeni doğan kuzu ve oğlakların kayıtları küpe numaraları ile takip edilerek gelişimleri izlenmektedir. Metabolik profil testleri ile anaç koyun ve keçi beslenme yeterliliği ile gebelik toksemi takipleri gerçekleştirilmektedir. Proje için pilot köy olarak belirlenen Beşkavak köyünde yetiştirilen hayvanlar kayıt altına alınarak üniversitemiz tarafından belgelendirilmesi sağlanmaktadır.

→ Tarım ve Hayvancılıkta Standardizasyon ve Belgelendirme Uygulama ve Araştırma Merkezi

Tarım ve hayvancılık sektöründe standartları belirlenerek il, bölge ve ülke ekonomisinin gelişimine katkı sağlaması planlamakta, Burdur Tarım ve Hayvancılık Sektörü Standartlarının Belirlenmesi ve Belgelendirme Çalışmaları alt projesi kapsamında süt sığırcılığı işletmelerin belgelendirmesi yapılmaktadır. Süt sığırcılığı işletmelerine yönelik Altın/Gümüş/Bronz Çiftlik Sertifikaları olmak üzere üç kategoride belgelendirme işlemi yapılmakla, Merkez ayrıca küçükbaş hayvanlara yönelik de Damızlık Teke/Koç/Anaç sertifikaları düzenlemektedir.

→ Genetik ve Embriyo Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sabit ve Seyyar Embriyo Üretim Merkezi kuruluş izni Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan 28.03.2019 tarihinde alınmıştır. Damızlık sürü oluşturmak amacıyla ithal edilen dondurulmuş Holştayn ve Simental ırkı embriyoların transferi ile 62 buzağı elde edilmiştir. Bölgeye embriyo transferi hizmeti için sabit bir laboratuvar alt yapısı oluşturulmuştur. Seyyar embriyo nakil servisinin oluşturulması için çalışmalar devam etmektedir. Yakın gelecekte dondurulmuş damızlık sığır embriyosu üretimi gerçekleştirilecektir.

→ Bilgi Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi

Çiftlik İzleme ve Yönetim Sistemi (ÇİYS)

Bu proje; küçük, orta, büyük boy hayvan yetiştiriciliği yapan işletmelerde verilerin sistemik kaydı, izlenebilirlik, verimlilik artırımı, damızlık seçimi ve yeni uygulama stratejilerinin geliştirilebilmesi için yenilikçi bir sektör izleme ve karar destek modelinin geliştirilmesini, pilot uygulamasının yapılmasını ve gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Geldiğimiz noktada, geliştirilen yerli ve milli tarım 4.0 yazılım çözümü, çiftlik izleme ve yönetim sisteminin eser telifi ile ilgili tescil işlemi gerçekleştirilmiştir.

Buzağlarda Crptosporidium Ookistlerinin Sahada Tayini İçin Mikroakışkan Tanı Kiti Geliştirilmesi

Proje kapsamında Türkiye’de buzağı ölümlerinin başlıca nedenleri arasında yer alan Cryptosporidiosis hastalığının yerinde hızlı tanısı için akıllı telefonlara entegre edilebilen ve 1000x’e kadar büyütme sağlayan portatif ışık mikroskobu geliştirilmiştir. Cihaz sayesinde ishal endikasyonu bulunan buzağlarda hastalık tanısı, veteriner hekimler tarafından hayvanı sağlık merkezine taşımadan yerinde konulabilecektir. Gelişmiş mobil yazılım ve danışmanlık desteği ile bütüncül bir mobil tanı sistemi hayata geçirilecektir. Portatif ışık mikroskobunun prototip üretimi ve yazılım çalışmaları tamamlanmıştır. Mobil tanı sistemi için üniversite-sanayii iş birliği çerçevesinde seri üretime yönelik girişimler devam etmektedir.

→ Burdur Gelişim Merkezi (Makü Bgm)

Hayvancılık Sektörünün Verimli Ve Sürdürülebilir Bir Yapıya Kavuşturulması İçin Sektör Paydaşlarının Bilinçlendirilmesine Yönelik Eğitim Projesi

Büyükbaş Hayvan Yetiştiricilerine Yönelik Eğitimler: MAKÜ Çiftçi Okulu

Burdur İli Büyükbaş Hayvan Yetiştiricilerimize 7 konu başlığında (Döl Verimi, Meme Sağlığı ve Sağımı, Hayvan Besleme, Buzağı Bakımı ve Buzağı Ölümleri, Bulaşıcı Hastalıklar, Ayak Sağlığı ve Barınaklar, Hayvancılık İşletme Ekonomisi) eğitimler Mart 2019 – Mart 2020 tarihleri arasında verilmiştir. Toplam:

- 4 ilçe merkezi ve 53 köyde 226 saat eğitim verildi.
- 2011 büyükbaş hayvan yetiştiricisine ulaşılmıştır.
- 912 yetiştirici bilinçli çiftçi sertifikasını almaya hak kazanmıştır. Çiftçilerimizin bilgi seviyelerinin %47 arttığı tespit edilmiştir.

Küçükbaş Hayvan Yetiştiricilerine Yönelik Eğitimler: MAKÜ Çiftçi Okulu

Burdur İli Küçükbaş Hayvan Yetiştiricilerimize 5 konu başlığında (Hayvan Besleme, Zootekni, İç Hastalıkları, Cerrahi, Suni Tohumlama/ Doğum) eğitimler verilmiştir. Toplam:

- 6 ilçe, 30 köye ulaşılmış, 42 Saat eğitim verilmiş,
- 448 küçükbaş hayvan yetiştiricisi eğitim belgesi almıştır.

Veteriner Hekimlere Yönelik Eğitimler

Şubat 2020 – Mart 2020 tarihleri arasında 28 veteriner hekime teorik ve uygulamanın yer aldığı toplamda 32 saat eğitim verilmiştir.

Mart 2020 itibarıyla Bucak İlçesinde yer alan süt işletmesine yönelik işletmecilik ve Ar-Ge eğitimleri devam etmektedir.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ DÜZCE

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Çevre ve Sağlık**

Düzce Üniversitesi, Üniversitelerimizin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması programı kapsamında Çevre ve Sağlık alanlarında ihtisas üniversitesi ilan edilmiştir. Üniversitemiz, ilimizdeki tarım ve orman ürünlerine dayalı ekonomi, yıllık 15 milyon ton tarımsal atık ve bu atığın katma değerli ürüne dönüştürülme gereksinimi gibi nedenlerle, Çevre alanında ihtisaslaşma konusu olarak “Tarımsal Atıkların Endüstriye Geri Kazanımı” konusunu seçmiştir. Ayrıca ildeki geniş tarım arazileri, doğal ve bitkisel kaynaklı üretim yapan ilaç şirketleri, arıcılık ve mantar yetiştiriciliğinin yaygınlığı gibi nedenlerle, Sağlık alanında ise ihtisaslaşma konusu olarak “Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp” seçilmiştir.

Çevre Alanında İhtisaslaşma Faaliyetleri, Çıktılar ve Geleceğe Yönelik Planlar

Düzce Üniversitesi, Tarımsal Atıkların Endüstriye Geri Kazanımı konusunda, toplam yatırım bedeli 20 Milyon Euro olan ve şu ana kadar 5 Milyon Euro'luk kısmı gerçekleşen uluslararası bir yatırımcıyı (GP Green Power Holding) bölgeye çekmiştir. Holdingin bağlı kuruluşu ve Ar-Ge şirketi olan GP-Tech firması;

- Bölgenin tarımsal atıklarını yerel halktan piyasa fiyatlarının üstünde satın alarak bölge halkının daha önce değerlendirmeyerek yaktığı tarımsal atıklar için gelir elde etmesini sağlamaktadır.

- Bölgede şu ana kadar 40 kişilik istihdam sağlamıştır. Yatırımın %100'ü tamamlandığında istihdamın 200 kişi olması beklenmektedir.
- Bölge halkından alınan tarımsal ve hayvansal atıklarla, Üniversitemiz öğretim üyelerinin Ar-Ge desteği ile, tarım arazilerinde doğal gübre olarak kullanılan Odun Sirkesi üretmekte ve bu ürünü ihraç etmektedir.
- Odun Sirkesi üretimine yönelik 1 adet KOSGEB projesi, Odun Kömürü üretimine yönelik ve fındık atıklarından katma değeri yüksek Aktif Karbon üretimine yönelik hepsi, üniversitemiz öğretim üyelerinin danışmanlığında birer adet Kontratlı Ar-Ge Projesi yürütmektedir.
- Bölge halkından elde ettiği tarımsal ve hayvansal atıkları (biyokütle) kullanarak, proliz yoluyla ortaya çıkan enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürmekte ve Üniversitemiz öğretim üyelerinin danışmanlığında EPDK'dan aldığı ön lisans ile bu enerjiyi bölgesel dağıtım şirketine satmak için lisans almaktadır.
- Proliz yoluyla ortaya çıkan enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürmek için, 2 adet Kontratlı Ar-Ge Projesi yürütmektedir.

Tüm bu projeler için, GP-Tech firması ile Üniversitemiz arasında bir İşbirliği Sözleşmesi imzalanmıştır. Ayrıca GP Holding işbirliği ile "Türkiye'nin Sıfır Atık Yolculuğu: Düzce İli Çözüm Önerileri Çalıştayı" düzenlenmiştir. Tarımsal Atıkların Endüstriye Geri Kazanımı konusunda Üniversitemiz, GP-Tech firması ile imzalanan sözleşmeye ek olarak;

- İlimizde faaliyet gösteren Fibrobeton firması ile, Üniversitemiz öğretim üyelerinin danışmanlığında tarımsal atık katkılı beton üretimine yönelik bir işbirliği sözleşmesi imzalanmıştır, bu kapsamda firma ve Üniversitemiz tarafından ortak fonlanan bir Ar-Ge projesi başlamıştır. Üretilen betonun ihracatı planlanmaktadır.
- Kahramanmaraş ilinde faaliyet gösteren KMK Kâğıt Sanayi firması ile, tarımsal atıklardan elde edilen nanoselülozun kâğıt endüstrisinde kullanımına yönelik bir işbirliği sözleşmesi imzalanmıştır ve bu kapsamda TÜBİTAK tarafından fonlanan bir adet 1505 Üniversite-Sanayi İşbirliği Projesi yürütmektedir.
- İlimizde faaliyet gösteren Divapan Entegre firması Orman Ürünleri A.Ş. ile tarımsal atıkların endüstriyel ürünlerde katkı malzemesi olarak kullanımına yönelik bir işbirliği sözleşmesi imzalanmıştır.
- İlimizde faaliyet gösteren ve tamamen ihracat odaklı çalışan Standard Profil firması ile, tarımsal atıkların otomotiv sektöründe kullanımına yönelik bir işbirliği sözleşmesi imzalanmıştır.

Ayrıca,

- Tarımsal atıklardan elde edilen nanoselülozun kozmetik sektöründe kullanımı,
- Kenevirin endüstriyel alanlarda kullanımı

konularında endüstriyel partnerler bularak bölge halkına gelir getirici faaliyet yürütmeyi planlamaktadır.

Sağlık Alanında İhtisaslaşma Faaliyetleri, Çıktılar ve Geleceğe Yönelik Planlar

Bu alanda 26 sanayi kuruluşu, 1 sivil toplum örgütü ve 1 üniversite ile işbirliği sözleşmesi imzalamıştır. Sanayi kuruluşlarından 16'sı hali hazırda bölgede faaliyet gösteren firmalar iken, 5 sanayi kuruluşu toplam proje bedeli 2.300.000 TL olan yatırımla Düzce Teknopark'ta Üniversitemiz öğretim üyelerinin danışmanlığında Ar-Ge faaliyeti yürütmek üzere bölgeye yatırım yapmıştır. Üniversitemiz, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp alanında;

- Ar-Ge faaliyetleri neticesinde ürettiği ürünler için 4 farklı marka için (Dulife, Herbynia, ApideVera, Melenis) marka tescili almış, ülkemizde ilk defa lisanslama bedeli karşılığında bu markaları bölge yatırımcılarının kurduğu bir firmaya lisanslamıştır. Yatırımcı, bölge halkından temin edeceği hammadde ile, Üniversitemiz kontrolünde ve tüm testleri ücreti karşılığında Üniversitemiz tarafından yapılan, ayrıca Üniversitemizde Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) desteği ile kurulan üretim tesisinde üretilecek ürünlerin satışından elde edeceği gelirin belirli bir kısmını, lisans bedeli olarak Üniversitemize ödeyecektir.
- MARKA tarafından 1.000.000 TL destek ile Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp İçin Ortak Üretim Tesisi kurmuştur.
- Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GTT) Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni kurarak, 15 farklı GTT uygulaması için sertifika alarak bölge halkına sağlık hizmeti sağlamıştır.
- 36 gönüllü çiftçisi ile 500 dönümden fazla alanda Tıbbi ve Aromatik Bitki yetiştiriciliğini yaygınlaştırmış, çiftçinin ürettiği ürünlerin lisanslama yapılan firma tarafından alım garantisini sağlamıştır.
- "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıpta Kalite ve Standardizasyon Çalıştayı" düzenleyerek, hem sanayi kuruluşlarını hem de regülatör kurumları bir araya getirmiştir.
- Arıcılık kooperatifleri ile sözleşme imzalanarak, bölge arıcılarının sadece baldan değil; propolis, polen, arı sütü, arı zehri gibi diğer arıcılık ürünlerini de üretmelerini sağlayarak, bölge arıcılarının gelirlerini artırmalarını koordine etmiştir. Ayrıca ülkemizde ilk defa Arı Zehri Çalıştayı düzenlemiştir.
- Eğitim verdiği 84 arıcıyı, ürünlerinin satışı için 8 ayrı firmayla eşleştirmiştir.
- 32 gönüllü çiftçi ile 7 ilçede 1800 kestane fidanı dikimi gerçekleştirerek hem köylünün ekstra gelir elde etmesini sağlamış hem de arıcılık alanında tıbbi niteliği yüksek kestane balının üretim miktarının artmasını desteklemiştir.
- 8 gönüllü yetiştirici ile bölgede Tıbbi Mantar yetiştiriciliğini yaygınlaştırmaya başlamış, bu alanda eğitim çalışmaları düzenlenmiştir.
- 1 adet disiplinler arası doktora programı (Doğal ve Bitkisel Ürünler / Kozmetik Ürünler) açmıştır.
- 1 adet TÜBİTAK Sanayi Doktora Programı başvurusu kabul edilmiştir.

Üniversitemizin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp alanındaki gelecek planları şu şekildedir:

- Ekoturizm ve Sağlık Turizmi alanlarında bölgeye yatırım çekerek bölge halkına gelir ve istihdam sağlamak.
- Bu kapsamda tıbbi bitki ve tıbbi mantar yetiştirme alanları, konaklama, tedavi birimleri gibi bileşenleri olan model bir ekoturizm alanı yaratmak.
- Gönüllü çiftçi, arıcı ve mantar yetiştiricisi sayısını artırmak
- İhtisaslaşma alanlarında ön lisans, lisans ve lisansüstü program ve öğrenci sayısını artırmak

Üniversitemiz ayrıca, ihtisaslaşma sürecine 36 BAP projesiyle 2.798.345 TL eş finansman sağlamış, fiziksel yapılanmaya öz kaynaklarından 1.100.000 TL harcamış, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezinde yaklaşık 600.000 TL/yıl ciroya ulaşmış, ihtisaslaşma alanlarına ilişkin 24 patent başvurusu yapmış, 16 yüksek lisans ve doktora tezi tamamlamıştır.

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ KIRŞEHİR

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Tarım ve Jeotermal**

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, bölgesel tarım ve hayvancılığın geliştirilmesine, jeotermal kaynakların sağlık ve spor alanında etkin kullanımını sağlayarak sağlık turizminin geliştirilmesine, bölgenin doğal, tarihi ve kültürel değerlerini tanıtımına, yerel ve bölgesel kurum ve kuruluşlara, ihtiyaç duyulan alanlarda eğitim, araştırma, danışmanlık ve teknik hizmetlerin sunulmasına, projeler yürütülmesi yoluyla üniversitenin il ekonomisine ve bölgesel kalkınmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Bu bağlamda, İl Koordinasyon Kurulu, İl İstihdam Kurulu, Kent Konseyi, Ahiler Kalkınma Ajansı, Yerel Yönetimler ve Basın-Yayın kuruluşlarıyla sürekli iletişim ve işbirliği yapılmaktadır. Üniversitemize ilişkin beklenti ve değerlendirmeleri stratejik planın amaç ve hedeflerinin belirlenmesinde ve bölgesel kalkınmanın yol haritasının oluşturulmasında dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde;

- Terme Sahasında Jeotermal Kaynağın Temini ve Proje Sahalarına İletimi Projesi
- Termal Seralarda Kümelenme Projesi
- Kaba Yem Üretim Projesi
- Ceviz Odaklı Kalkınma ve Gelişim Projesi
- Jeotermal Kaynaklı Rehabilitasyon Merkezi (JEOKAREM) Projesi
- Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları (GETAT) Projesi
- Sporcu Sağlığı Araştırma, Uygulama ve Termal Rehabilitasyon Merkezi (SAUTER) Projesi
- Pilot Üniversite Projelerinin Eğitim ve Tanıtım Projesi olmak üzere, **tarım ve jeotermal alanda** bölgesel kalkınma odaklı ihtisaslaşmaya ilişkin toplam 8 proje yürütülmektedir.

Üniversitemizde bu alanda yürütülen projelerden bölgesel kalkınmaya yönelik ilk sonuçlar alınmaya başlanmıştır. Öncelikle, **Terme Sahasında Jeotermal Kaynağın Temini ve Proje Sahalarına İletimi Projesi** tamamlanmış olup, jeotermal kaynağa bağlı olarak yürütülen diğer projelere (Jeotermal Sera, JEOKAREM, GETAT, SAUTER) imkân sağlanmıştır.

Termal Seralarda Kümelenme Projesi kapsamında çiftçi uygulamalarının ve Ar-Ge çalışmalarının yürütüleceği cam sera yapımı tamamlanmış ve hizmete girmiştir. Serada bölgenin sebze

fidesi ihtiyacı için fide üretimi başlatılmış ve 2020 yılı sebze yetiştirme sezonu için bölge çiftçilerine arz edilmiştir. Serada proje amaçları doğrultusunda temel Ar-Ge çalışmaları başta olmak üzere, bazı sebze türlerinde (domates, hıyar, biber vb.) üretim faaliyetleri yürütülmektedir. Ar-Ge serası ve burada yürütülen araştırmalarla, bölgede yeni bir sektör olarak doğmakta olan seracılığın sorunlarını çözmeye ve onların teknolojik ilerlemelerine ışık tutulmaktadır. Termal seralarla ilgili bölgede tarım çalıştayları, paydaşlarla düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve bölgede yatırım fikri olan girişimcilere verdiği danışmanlık uygulamaları ile bölgede farkındalık oluşturulmuştur. Karakurt bölgesinde bir özel yatırımcı tarafından 471 da alanda termal sera projesi yatırımı başlatılmış ve üç etaptan oluşan projenin 126 da üretim alanına sahip birinci etabının yapımı tamamlanarak üretime geçilmiştir. İç pazara ve ihracata yönelik yapılan bu üretimle bölge ekonomisinin canlandırılmasına katkı sağlanmıştır. İŞKUR işbirliği ile eğitim programı düzenlenerek 96 adet kursiyere örtü altı yetiştiricilik konusunda sertifikaya dayalı eğitim verilmiş ve eğitilen bu işçiler, bölgede özel sektör seracılığında istihdam edilmişler, ayrıca, termal sera yatırımı için, yurt dışından farklı ülkelere girişimcilerin ilgi odağını oluşturmuştur. Geleceğe dönük olarak, bölgede jeotermal seracılığın önem kazandığı, Ar-Ge çalışmaları ile sorunsuz ve teknolojik yeniliklere açık, bölge ekonomisinin lokomotifini bir sektör olma yolunda ilerlemek hedeflenmektedir.

Kaba Yem Üretim Projesi bölgede ön plana çıkan büyükbaş hayvancılık sektörünün kaba yem ihtiyacının yöresinde karşılanmasına yönelik, tarımsal üreticilere alternatif yem bitkilerini tanıtmak ve bu bitkilerin yetiştiriciliğini çiftçi arazilerinde uygulamalı öğretme ilkesi ile yürütülmektedir. Bölgedeki kuru tarım alanlarında münavebe içinde kaba yem üretimini tanıtmak için Triticale + Macar fiği karışımı yetiştirilmiş, hasıl biçilerek balyalar elde edilmiştir. Ayrıca, tohumluk üretimi için 75 dekar yalın tritikale, 75 da yalın macar fiğ yetiştirilirken, farklı karışım kombinasyonlarından oluşan 70 dekar demonstratif amaçlı üretim parselleri de üreticilerin gözlem ve değerlendirmelerine sunulmuştur. Projeye katılan çiftçilerin çoğu, takip eden yıllarda kaba yem üretimlerine kendileri devam etmişlerdir. 2019-2020 yetiştirme döneminde bölgeden gelen taleple ilişkili olarak lokasyon sayısı, çiftçi sayısı ve proje uygulama alanı yükselen bir hızla artmış ve 841 da yeni uygulama alanında kaba yem ekimi yapılmış ve üretim devam etmektedir. Kaba yem üretim projesiyle başlatılan hareket bölgesel kalkınmadaki yerini almaya başlamış, kaba yem yöresinde düşük maliyetle erişim olanağında artış olmuştur.

Ceviz Odaklı Kalkınma ve Gelişim Projesi kapsamında, bölgedeki ceviz bahçesi tesisleri çevresel riskler bakımından izlenmekte, bölgeye uyumlu çeşitlerin kullanılmasına yönelik eğitim, danışmanlık ve rehberlik çalışmaları yapılmaktadır. Geleceğe yönelik olarak, CBS projelerinin altyapısının oluşturulması ve uygulanması, ceviz çiftlik ağı ve danışmanlık sisteminin kurulması, doku kültürü laboratuvarı ve üretim serası kurulması öngörülmektedir.

Jeotermal Kaynaklı Rehabilitasyon Merkezi (JEOKAREM) Projesinin amaçları Kırşehir İlinde, geleneksel yöntemlerle uygulanan termal tedaviyi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon (FTR), Geleneksel Tamamlayıcı Tıp (GETAT) ve Sporcu Sağlığı ve Rehabilitasyonu uygulamaları ile birleştirerek jeotermal kaynakların sağlık ve spor alanında etkin kullanımını sağlamak ve sağlık turizminin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi yoluyla yerel-bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaktır. Bunun için sağlık alanındaki üç pilot projemizin Sağlık Mükemmeliyet Merkezi olarak tasarlanan bir FTR hastane binası içinde birlikte hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi Kalkınma Bakanlığımızın desteği ile tamamlanmıştır. Hastanemizin Sağlık Bakanlığı ile birlikte kullanım protokolü çerçevesinde hizmete alınması planlanmaktadır.

JEOKAREM projesi kapsamında halen Sağlık Bakanlığı ile birlikte işletilen ve B1 grubu olarak sınıflandırılan 41 yataklı FTR merkezimizde nörolojik ve kas iskelet sistemi hastalarına ayaktan 37 bin, yatarak 15 bin seans olmak üzere yaklaşık yılda 52 bin seans FTR uygulaması yapılmıştır. A1 grubu bir rehabilitasyon merkezi olarak planlanan yeni hastanemizin işletilmesi ile birlikte şu anki mevcut merkezimizde bulunmayan ve JEOKAREM pilot projesi kapsamında alımı planlanan yüksek teknolojik cihazlara (Robot kontrollü bilgisayar destekli yürüme cihazları, denge sistemleri, kardiyolojik-pulmoner rehabilitasyon sistemleri vb) bu binada yer verilerek, üst düzey Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon hizmetleri termal tedavi eşliğinde sunulacaktır. JEOKAREM projesi kapsamında Jeotermal Enerji Çalıştayı, Sağlık Turizm Çalıştayı ve UNIKOP Jeotermal Kaynaklı Rehabilitasyon Merkezleri İzinlendirme ve İşletilme Çalıştayı yapılarak, çalıştay sonuçlarına göre proje faaliyetleri yürütülmektedir. Proje kapsamında üç uzman istihdam edilerek mesleki bilgi ve deneyimini artırmak için cihaz alımlarını müteakiben ileri merkezlere eğitim amacıyla gönderilecektir.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları (GETAT) Projesi GETAT uygulamalarını Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş nitelikli sağlık personeli ile sunarak, üniversitemiz öncülüğünde ileri düzey bir Ahi Geleneksel Tamamlayıcı Tıp Araştırma Uygulama Merkezini (AHİGETAM) Kırşehir'e kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda sertifikasyon eğitimleri tamamlanan 13 öğretim üyemiz, birlikte kullanım protokolümüz bulunan Sağlık Bakanlığı Kırşehir Eğitim Araştırma Hastanesinde açtığımız GETAT Uygulama Merkezinde akupunktur, hacamat ve ozon tedavisi alanında GETAT uygulamalarına başlamıştır. Pilot sağlık projeleri bütçesinden ozon cihazı ve akupunktur dedektörü alınmış olup, bu cihazlar Kırşehir'de ilk defa tedavi amaçlı kullanılmaya başlanmıştır. Fitoterapi, hirudoterapi ve prolioterapi sertifikasyon eğitimleri de tamamlanmıştır. JEOKAREM pilot projesi ile birlikte düzenlenen Sağlık Turizm Çalıştayı'nda GETAT uygulamaları da konu edilerek sağlık turizmine verilecek katkı tartışılmış ve çıkan sonuçlara göre faaliyetlerimiz planlanmıştır.

Sporcu Sağlığı Araştırma, Uygulama ve Termal Rehabilitasyon Merkezi (SAUTER) Projesi Tıp Fakültesi, FTR Yüksekokulu ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) birimlerinin birlikte çalışarak, bölgede ve ulusal-uluslararası düzeyde sporcu sağlığı ve termal rehabilitasyonu uygulamalarını üst düzey insan kaynakları ve teknolojik donanımla yürütecek SAUTER merkezi kurulmasını amaçlayan bir projedir. Bu kapsamda bir çalıştay (Sporcu Sağlığı Araştırma Uygulama ve Termal Rehabilitasyon Merkezi Çalıştayı) yapılmış, ülkemizde sporcu sağlığında çalışan en önemli merkezlerle temas kurulmuş ve işbirliği alanları belirlenmiştir. Proje ekibi tarafından TOHM Eryaman ve Gloria Sports Arena, Belek merkezleri ziyaret edilmiş ve bağlantılar kurulmuştur. Bunun yanında nitelikli personel yetiştirmek amaçlı olarak İleri Prolioterapi Teknikleri Kursu ve Omurga Manuel Terapi Kursu-Almanya, eğitimleri proje kapsamında alınmıştır. Proje kapsamında ihtiyaç duyulan cihaz listesi güncellenmiş, Üniversitemizin mevcut stadyumu maraton tribünü altında büyük bir mekanın SAUTER merkezi olarak yapılandırılması kararlaştırılmıştır.

Eğitim ve Tanıtım Projesi bölgesel kalkınmada çok önemli bir rol oynamaktadır. Bölgesel kalkınmaya yönelik yürütülen tüm projelerin tanıtımı, kamu spotu, radyo ve TV kısa filmleri, yerel ve ulusal anlamda açık hava ve kapalı alan görsel tanıtım gibi çalışmalar bu proje kapsamında yürütülmektedir.

UŞAK ÜNİVERSİTESİ UŞAK

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı

Deri, Tekstil ve Seramik

Uşak Üniversitesi Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı kapsamında 2016 yılında ilan edilen ilk 5 üniversiteden biri olup, üç temel sanayi dalı olan deri, tekstil ve seramik alanlarında ihtisaslaşmasına karar verilen tek üniversitedir.

2017 Kasımında, tüm paydaşların katılımıyla geniş tabanlı toplantılar sonrasında 2018 yılı içerisinde Deri, Tekstil ve Seramik (DTS) Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi 2018 Aralık ayında kurulmuştur.

İhtisaslaşma Kapsamında Yapılan Çalışmalar

A Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından üniversitemize tahsis edilen fonun kullanımı proje çağrısına çıkmış ve projelerin oluşturulan panellerde değerlendirilmesinde, istihdamı artırma, katma değeri yükseltme ve dışa bağımlılığı azaltma kriterleri aranmıştır. Çıkan prototip ürünlerin üretilebilmesi için alanla ilgili en az bir sanayi kuruluşunun güvencesi yazılı olarak alınmıştır.

Desteklenmeye hak kazanan ve devam eden 6 proje;

- 1** İnovatif Deri Ürünleri Tasarımı ve Prototip Geliştirme Projesi (Proje bütçesi: 438.400 TL)
- 2** Türkiye'deki Tarımsal Atıkların Değerlendirilmesi İle Yüksek Safılıkta Formik Asit Üretim Yönteminin Geliştirilmesi ve Muhtemel Pilot Üretim Tesisinin Tasarım ve Simülasyonu (Proje bütçesi: 516.589 TL)
- 3** Yüksek Mukavemetli ve Hafif Ara dolgulu Kumaş Kompozitler İçin En Uygun Hibrid İplik Tasarımlarının Geliştirilmesi (Proje bütçesi: 271.063 TL)
- 4** Oturma Davranışlarının İncelenmesine Yönelik Akıllı Koltuk Kılıfı Tasarımı (Proje bütçesi: 97.402 TL)
- 5** Düşük Maliyetli İplik Düzgünsüzlük Test Cihazı Tasarımı (Proje bütçesi: 78.264 TL)
- 6** Seramik Kaplama Endüstrisine Yönelik Dijital Tasarım ve Prototip Geliştirme (Proje bütçesi: 3.626.377 TL)

Proje gelişim süreci; 6 ayda bir hakemler tarafından değerlendirilmektedir.

- B** DTS Tasarım Merkezi çalışmaları kapsamında 11 Sanayi kuruluşu ile protokol imzalanmıştır. 30'dan fazla farklı sanayi kuruluşu ile işbirliği yapılarak 200'den fazla ürün tasarlanmış, 100'ün üzerinde sanayi kuruluşu ziyareti gerçekleştirilmiştir.

DTS Tasarım Merkezi'nde yapılan ve ulusal-uluslararası fuarlarda sergilenen tasarım örnekleri

- C** Uşak Cumhuriyet Başsavcılığı ile Şubat 2019 tarihinde imzalanan protokol kapsamında, Uşak E Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu iş yurtlarında üretilen deri montların ve aksesuarların tasarımı Üniversitemiz Tasarım Merkezi'nce yapılmaktadır. Yapılan tasarımlarla getirilen yenilikler sonucunda üretim ve pazarlama hacmi büyüyerek artmıştır.
- D** Türkiye'nin önemli bir deri üretim merkezi olan ve yurt dışına ihracat yapan, çok geniş online portföye sahip firmalar için tasarım koleksiyonları hazırlanmış ve ilgili firmalara sunulmuştur (Çetinkaya Deri, Dericompany).
- E** Uşak Organize Sanayi bölgesinde bulunan şirketlere verilen tasarım desteğiyle Uşak'taki bazı firmalar ilk defa ihracat yapmaya başlamışlardır (Polat İplik Tekstil Sanayi). Ayrıca şirketlere ihracat kapasitelerinin artırılması için Tasarım Merkezi'nde şirketlerin hedefledikleri yurtiçi ve yurt dışı piyasalarına göre koleksiyon hazırlanması, üretim standardizasyonunun oluşturulması, ürün kalitesinin ve katma değerinin artırılması desteği verilmiştir (Ağaoğlu Tekstil).
- F** Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile ortaklaşa yapılan çalışmalar sonucunda 40.000 çalışanı olan 112 Acil Sağlık personeli için 2021 yılında kullanılmak üzere 11 parçalık üniforma-koleksiyon tasarımları yapılmış ve 3 Boyutlu simülasyon programlarıyla desteklenmiş, teknik şartname hazırlanmış ve "Uşak Üniversitesinde tasarlanmıştır" etiketi ile üretilmeye başlanmış olup, 2022 yılı için tasarım ve ar-ge çalışmaları devam etmektedir.
- G** Covid-19 pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Bilim Kurulu'na sağlık çalışanlarının kıyafetleri ile ilgili tasarımsal ve teknik destek verilmiştir. Bu süreçte Uşak Üniversitesi'nde tek kullanımlık maske dikilmiş, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına verilmiştir.

- H** Tasarımlarını, daha önce İtalya, İspanya gibi ülkelerden alan Uşak ili ve bölgedeki seramik fabrikaları için tasarımlar merkezimizde üretilmiş, uluslararası fuarlarda “Designed by Uşak University” etiketiyle sergilenmiş, firma kataloglarında tasarımlarımız yer almış ve dışa bağımlılık azaltılmıştır (Uşak Seramik, Seranova Seramik, Graniser Seramik, Yüksel Seramik, Termal Seramik, Akgün Seramik)
- I** Şehirdeki ve bölgedeki yatırımcıların tasarım merkezini tanınması hedeflenmiş 2019 Mayıs ayında sanatsal ve bilimsel etkinliklerin yer aldığı Tasarım ve Teknoloji Festivali düzenlenmiştir.
- J** Yöresel değerlerin ortaya çıkarılması ve yaşatılması için Uşak/Karahallı ilçesinde kadın girişimcilerle bölgeye has tekstillerin yeniden üretilmesine ve hediyelik eşya yapımına başlanmıştır.
- K** Üniversitemizde tasarım kültürünü yaygınlaştırmak için, ortak ders havuzunda deri, tekstil ve seramik alanlarında dersler ve mevcut programlara ek olarak lisans ve doktora programları açılmıştır. Uşak ilindeki seramik fabrikaları ile işbirliği yapılarak MYO’da iş garantili Seramik programı faaliyete geçirilmiştir.
- L** İlgili alanlarda uluslararası beş üniversiteyle ikili iş birliği anlaşmaları yapılmış (The University of Oradea, Romanya, Kiev National University of Technologies & Design, Ukrayna, Polytechnic University of Tirana, Arnavutluk, INESCOP Center for Technology and Innovation University of Alicante, İspanya, University of Sialkot, Pakistan). Ana teması deri, tekstil ve seramik olan Erasmus+ KA 107 Hareketlilik Projesi ile DTS alanında öğretim üyesi ve öğrenci hareketliliği sağlanmıştır.
- M** Zafer Kalkınma Ajansı’ndan alınan 60.000 TL’lik ek teknik destek ile eğitim ve tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
- N** Deri, tekstil ve seramik tasarım merkezinin tanıtımı için Türkiye Moda Hazır Giyim Federasyonu ve Konfeksiyon Yan Sanayicileri Derneği ile çalışarak yayın organlarında merkezin İngilizce ve Türkçe tanıtımı yer almıştır.

Uşak Üniversitesi Deri, Tekstil ve Seramik Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi

{ B. PROJEYE 2018 YILINDA KATILAN ÜNİVERSİTELER }

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ AKSARAY

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Spor ve Sağlık**

2018 yılında Aksaray Üniversitesi, Spor ve Sağlık Alanında İhtisaslaşan Üniversite olarak belirlenmiş ve Spor ve Sağlık Alanında İhtisaslaşma Koordinatörlüğü kurulmuştur. “**Bölgenin kalkınma politikalarında “Spor ve Sağlık”ın önemli bir katma değer unsuru olarak yer alması**” hedefi benimsenerek projeler ve faaliyetler planlanmıştır.

Devam Eden Projeler

1 Okçuluk Sporunda Kullanılan Olimpik Yay Geliştirilmesi, İmalatı, Sertifikasyonu ve Pazarlaması:

Olimpik yay yüksek katma değerli ve tamamen ithal edilen bir üründür. Üniversitemizin okçuluk sporunda dünya dereceleri bulunmakta ve olimpik yay geliştirilmesi konusunda çeşitli Ar-Ge çalışmaları yapılmaktadır. Mevcut projede, olimpik yayın nitelikli, ekonomik ve yerli olarak üretilmesi için gerekli fizibilite çalışması yapılmaktadır.

2 Aksaray İli Akıllı Bisiklet Yollarının Geliştirilmesi Projesi:

Aksaray Belediyesi ile ortak olarak gerçekleştirilen proje kapsamında; Aksaray şehir merkezinde çevreye saygılı ulaşımı yaygınlaştırmak ve insanların spor yapmalarına imkân sağlayabilmek amacıyla, emniyetli ve standartlara uygun bisiklet dolaşım ağının oluşturulması için çalışmalar yapılmaktadır. Proje ile kent merkezinde planlanan 25 km uzunluğundaki akıllı bisiklet yollarının üniversitemizde bulunan akıllı bisiklet yolları ile entegrasyonu sağlanacaktır.

3 Engelli Kütüphanesi Projesi:

Bölgenin en büyük kütüphanesi olan ASÜ Kütüphanesi içerisinde, engelli bireylerin ve Paralimpik Oyunlar Hazırlık Merkezi’nde kamp yapan sporcuların eğitim faaliyetlerini des-

tekleme amacıyla bir kütüphane birimi oluşturulmaktadır. Görme engellilerin ve fiziksel engelli bireylerin de teknolojiye ve bilgiye erişimini kolaylaştıracak bir kütüphane birimi olacaktır. Proje sonuçları, dezavantajlı grupların topluma entegrasyonuna katkıda bulunacaktır.

Planlanan Projeler

1 Engelli Çocuklara Yönelik Atletizm Projesi:

Proje kapsamında, zihinsel engelli çocuklar, herhangi bir engeli bulunmayan çocuklar ve farklı ülkelerden katılım sağlayacak akranları ile IAAF Çocuk Atletizmi aracılığı ile Aksaray Üniversitesi'nde bir araya getirilmesi hedeflenmektedir. Engelli çocukların iletişim becerileri kazanmalarına, spora teşvik edilmesine, birlikte çalışma ve algılama ve başarı kavramlarını geliştirmeye katkı sağlanacaktır.

2 Tematik Spor Müzesi ve Kütüphanesi:

Proje ile özellikle çocuklarda sporun teşvik edilmesi, spor ve olimpiyat tarihinin öğrenilmesi, sertifika eğitimlerinin verilmesi ve spor okur-yazarlığının artırılması konusunda çeşitli etkinlikler düzenlenerek spor bilimlerine katkıda bulunulacaktır. ASÜ Spor Kütüphanesi ülkemizde ilk olacaktır.

3 Yamaç Paraşütü Sporunda Kullanılan Malzemelerin Akredite Test ve Sertifikasyon Merkezi:

Ülkemizde yamaç paraşütü sporunda kullanılan ekipmanların test ve bakımının yapıldığı kurumsal bir merkez bulunmamaktadır. Proje kapsamında; yamaç paraşütünün standartlara uygunluğunu belirleyen akredite bir merkez oluşturulması planlanmaktadır. Kurulacak bu merkez ile Hasan Dağı'nda düzenlenen yamaç paraşütü şampiyonalarının sayısının artması beklenmektedir.

4 Kinoa ve Karabuğdaydan Sporcu Gıda Takviyesi Geliştirilmesi: Yetiştiricilikten-Üretime:

Proje kapsamında; ülkemizde yetiştirilmesi çok yaygın olmayan kinoa ve karabuğdayın iklimi uygun olan Aksaray'da iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla çiftçi eğitimlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca hasatı yapılan ürünlerden sporcu gıda takviyesi, glütensiz beslenmeyi tercih eden kişiler ve çölyak hastaları için gıda üretilmesi konusunda Ar-Ge çalışmaları yapılması planlanmaktadır.

5 Sağlık ve Sporda Profesyonel Eğitim Amaçlı Multidisipliner Gelişmiş Simülasyon Merkezi:

Proje kapsamında; spor bilimleri ve tıp fakültesi öğrencileri/personelleri, ilgili kamu kurumu personelleri, engelli bireyler ve paralimpik sporcuların eğitimlerinde faydalanabileceği, Multidisipliner Gelişmiş Simülasyon Merkezi kurulması amaçlanmaktadır.

Diğer Faaliyetler

- 1 Spor Teknolojileri Tezli Yüksek Lisans Programı açılmıştır. Ülkemizde ilk olma özelliğini taşıyan programın eğitim müfredatı yurt dışı örnekleri taranarak oluşturulmuştur. Spor bilimlerini, temel bilimler ve mühendislik bilimleri ile birleştirmektedir.
- 2 Akademisyenler, özel sektör temsilcileri ve öğretmenler olmak üzere 58 kişiden oluşan bir gruba Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Teşvik Edilmesine Yönelik Spor ve Sağlık Alanında Proje Hazırlama Eğitimi verilmiştir. Üniversite akademisyenleri ve sektör temsilcilerinin bir araya gelmesi sonucu yeni proje fikirlerinin ortaya çıktığı görülmüştür. Dış paydaşların “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması” programına olan farkındalığı artmıştır.
- 3 Üniversitenin ve bölgenin spor ve sağlık alanında Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerini geliştirmek ve katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesini desteklemek amacı ile proje çağrısı ilan edilmiştir.
- 4 ASÜ, Türk Patent ve Marka Kurumu, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP), Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) ile InnoPark Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi işbirliği ile bir dizi Ar-Ge ve İnovasyon Eğitimleri gerçekleştirilmiştir.
- 5 Hasan Dağı’nda Rusya Yamaç Paraşütü Şampiyonası ve Türkiye’de ilk kez düzenlenen Dünya Kupası Yamaç Paraşütü Test Şampiyonası ASÜ ortaklığı ile gerçekleştirilmiştir.
- 6 Türkiye Bisiklet Federasyonu tarafından, Aksaray Üniversitesi (ASÜ) ev sahipliğinde düzenlenen “Dar bölge bisiklet yarışı” ve “Türkiye Bisiklet Şampiyonası 4. Etap Puanlı Yol Yarışları” gerçekleştirilmiştir.
- 7 ASÜ, farklı branşlardaki sportif organizasyonlarda 2019 yılında 10 altın, üç gümüş ve altı bronz olmak üzere, toplam 19 madalya kazanarak kendi yaşıtı kamu üniversiteleri arasında ikinci, genel sıralamada ise 14’üncü olmuştur.

Planlanan Faaliyetler

- 1 COVID-19 pandemisinin bölgenin spor ekonomisine etkisini içeren bir çalışma devam etmektedir.
- 2 Türkiye Atletizm Federasyonu ile ASÜ de ulusal müsabakaların ve eğitim programlarının yapılması planlanmaktadır.
- 3 THK ile yapılacak protokol dâhilinde bölgede sertifikalı yamaç paraşütü kursları yapılacaktır.

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ KASTAMONU

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Ormancılık ve Tabiat Turizmi**

1 “Kastamonu Üniversitesi Doğa Eğitim Merkezi (KÜDEM), Fizibilite Projesi” Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansına sunuldu ve fizibilite projesi desteği (Proje Referans No: TR82/19/FZD/0003) aldı. Proje yürürlükte olup çalışmalara devam edilmektedir (<https://otti.kastamonu.edu.tr/projeler/kastamonu-universitesi-doga-egitim-merkezi-kudem-projesi>). 9 modülün yer aldığı projede, yılın 365 günü, eğitim faaliyetleri ve rekreasyon hizmetlerinin hedeflendiği bir merkez kurulması planlanmaktadır.

- 1 Eğitim Merkezleri Modülü,
- 2 Konaklama Modülü,
- 3 Doğa ve Su Sporları Modülü,
- 4 Yaban Hayatı Müzesi Modülü,
- 5 Herbaryum, Arboretum ve Sera Modülü,
- 6 Ahşap Eğitim Atölyesi Modülü,
- 7 Yaban Hayatı Acil Müdahale Merkezi Modülü,
- 8 Terapi Merkezi Modülü,
- 9 Ürün Satış Ofisi Modülü

Projenin hedef grupları, ortaöğretim ve Turizm Rehberliği öğrencileri, doğa turistleri, bölge halkı, turizm işletmeleri, girişimciler ve seyahat acenteleri olarak belirlenmiştir.

2 İhtisaslaşma sahasında Üniversitemizin AR-GE yeteneğini ve kapasitesini artırmaya yönelik KUZKA'ya 2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında 5 milyon TL bütçeli “**Odun Dışı orman Ürünlerinden Tıbbi Aromatik ve Yabani Meyveli Orman Türlerinin Ekonomiye Kazandırılması**” projesi sunuldu. Bu proje ile bazı tıbbi aromatik bitkilerin üretimi ve bu bitkilere ait tohum tedarikinin yapılacağı ana merkez (Tohum bankası) hâline gelmesi amaçlanmaktadır. Bu maksatla teknolojik bir sera kurulacaktır. Kırsal bahçelerde bu bitkilerin yetiştirilmesi amacıyla Tıbbi aromatik bahçeler kurulacak ve vatandaşlara eğitim verilecektir. Bu projede Kastamonu Üniversitesine verilecek “sera ve ekipman” desteğiyle, alternatif ürün arayışı içinde olan yoksul orman köylüsü ve dezavantajlı gruplara bölgesel olarak yeni bir kapı açılmış olacaktır. Ormancılık ve Tabiat Turizmi sahasında ihtisaslaşan Kastamonu Üniversitesinin öğretim üyeleri sahip oldukları mesleki

bilgilerini yetiştireceği tıbbi bitki fideleriyle profesyonel bir üretime dönüşecektir. Bu proje kapsamında verilecek sera ve ekipman desteği; orman meyvelerimize ait atasal tohumlardan elde edilecek yeni fidanlarla ormanlarımızı güçlendirmeye ve yaban hayatımızın geleceğini güvence altına almaya imkân sağlayacaktır. Kastamonu Üniversitesi bir ülke projesi olan “**1.000 çiftçimize ek gelir temini kapsamında, 1.000 köye 1.000 tıbbi aromatik bitki bahçesi kurulması**”na katkı verecektir.

Kısa Vadede Elde Edilecek Çıktılar

- Bölgesel ölçekte istihdamın artışı, köyden şehire göçün azalması,
- Bölgesel ölçekte ihtiyacı karşılayacak tıbbi bitki tohumu, meyveli orman ağaçlarına ait bitkilerin tohumları ve ata tohum rezervuarının oluşturulması
- Orman köylüsü ve kırsalda yaşayan çiftçinin bilinç seviyesinin ve ekonomik gelir seviyesinin yükselmesi
- Kooperatifleşme sürecinin başlaması,
- Tıbbi bitkilerin sözleşmeli üretiminin bölgesel ölçekte yayılmaya başlaması
- Ekosistemini oluşturan biyotik unsurlardaki güçlenme. Meyveli orman fidanlarının verdiği çiçeklerin bal ormanlarına katkısı ile büyük ve küçük memelilerle kuşların besin stoklarındaki biomass artışı.
- Bal ormanları için gereken çok yıllık çalimsı floral alt yapısının gerçekleşmiş olması.
- 3 senelik bir süreçte üretilen fidelerin piyasa değerinin projeyi amorti edecek olması.

Uzun Vadede Elde Edilecek Çıktılar

- Tıbbi bitkilerin iyi tarım ürünleri şeklinde üretiminin başlaması
 - Tıbbi bitki borsasının kurulumu
 - İlaç ve kimya sanayiinde ihracatın artışı ithalatın yavaşlaması
 - Bilinçli destekleyici ürün kullanıcılarının artışıyla bağlantılı sağlıklı bir toplumda ithal ilaçlara olan gereksiz ilginin azalması
 - Bağışıklık sistemi yükselmiş toplumda ardışıl gelecek bakteriyel ve viral saldırılara dayanıklı yetişmiş toplum fertleri.
 - Ulusal ölçekte tıbbi bitki ve atasal ürün yetiştirilmesine yetecek rezervuarın hazırlanmış olması.
 - Yaban hayatının yabanıl orman meyvelerinden yararlanarak ekosisteme geri dönüşlerin başlaması.
- 3** Orman Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği kapsamında “**Ormanların Faydalarının Hedef Kitleye Özel Modüler Sunumlarla Tanıtımı Projesi**”ne başlandı (<https://otti.kastamonu.edu.tr/projeler/ormanlarin-faydalarinin-hedef-kitleye-ozel-moduler-sunumlarla-tanitimi>). Proje kapsamında okul öncesi, ilkokul ve orta okul, lise ve üniversite öğrencilerine, öğret-

menlere, akademik personele, sivil toplum kuruluşlarına, iş dünyasına, medya mensuplarına, sosyal medya fenomenlerine, siyasetçilere, bürokratlara, diplomatlara, orman köylüsüne ve kentli vatandaşlara yönelik farklı modüller geliştirilecektir. Modüler olarak hazırlanacak sunumlar için konu setleri hazırlanarak birçok içerikten farklı sunum varyasyonları hazırlanabilecektir. Bu sunum ve görsellerde yer alan bilgileri toplumun tüm kesimlerine, ortak bir dil ve üslubun yanı sıra kurumsal ve görsel bir kimlik ile hemen herkesin kolayca algılayabileceği bir formatta sunmak, toplumun geneline ormanların herkes için önemli ve gerekli olduğudur. Proje Kastamonu Üniversitesi ve OGM tarafından yürütülmektedir.

- 4 **“Kastamonu Tabiat Turizmi Kampları Projesi”** hazırlanmış olup (<https://otti.kastamonu.edu.tr/projeler/kastamonu-doga-turizmi-kamplari-projesi/>) Projede Kastamonu'nun (Pınarbaşı, Azdavay, Şenpazar ve Cide) tabiat turizmi potansiyelini tanıtmak, bölgeye olan tabiat turizmi talebini artırmak, bölge ekonomisini canlandırmak ve tabiat turizmi konusunda ziyaretçilerin ve yerel halkın duyarlılığını artırmak hedeflendi.
- 5 Orman Genel Müdürlüğü ile iş birliği protokolü çerçevesinde Kastamonu'da 2 adet **“Model Bal Ormanı Projesi”** ile bal ormanlarının ülkemiz için model olması planlanmaktadır. OGM'nin 2023 stratejik planında mevcut bal ormanı sayısının %40 artırılması hedeflenmektedir. Bu rakam 200 civarında yeni bal ormanı tesis edileceği anlamına gelmektedir. Kastamonu özelinde bal üretim sezonunun yapılacak teknik müdahalelerle 6-7 aya çıkarılmasıdır. Bu projede Kestane balı öncelikli olarak değerlendirilecek, bunun yanında bal ve özellikle arı ürünleri verimliliği ele alınacaktır. Orman Bölge Müdürlüğü, İl Tarım Orman Müdürlüğü ve Arıcılar Birliği paydaş olarak proje üzerinde çalışmalara başlamıştır. Üniversitemiz bünyesinde **“Bal ve Arı Ürünleri Araştırma-Geliştirme Merkezi”** kurulması planlanmaktadır.
- 6 **“Kestanenin Pazar araştırması ve fizibilitesi ile Defnenin Fizibilitesi ve Ekonomiye Kazandırılması”** konusunda Üniversitemiz, KUZKA ve Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü ile çalışmalar devam etmektedir. Zira resmi rakamlara göre mevcut defne potansiyelinin %15'i, mevcut kestane potansiyelinin %10'u ekonomiye kazandırılmaktadır.
- 7 **Ahşap Araştırma ve İnovasyon Merkezi** altında **“Mobilya Üretim ve Eğitim Tesisi Projesi”** hazırlandı (otti.kastamonu.edu.tr/projeler/ahsap-arastirma-gelistirme-ve-inovasyon-merkezi-mobilya-egitim-ve-uretim-tesisi-projesi).

Projenin öncelikli amacı kamu, kurum ve kuruluşların iç mekânlarda kullanılabilecekleri muhtelif mobilya ihtiyacını daha ekonomik bir şekilde üretilmesi, kentin müşterek kullanım mekanlarında bir taraftan özgünlüğün ve kent kimliğinin ortaya çıkarılması bir taraftan da şehrin çağdaş ve estetik görünümünün sağlanması için kent mobilyalarının tasarlanması, kentin tarihi dokusunu temsil eden üniversitemiz temalı çeşitli ahşap hediyelik ve dekoratif eşyaların üretilmesi,

- Ahşap malzemeden eğitici, öğretici ve zekâ geliştirici eğitim materyalleri üreterek, çocukların dikkat toplama ve odaklanma yeteneklerinin, keşif ve tasarlama güçlerinin, kas ve iskelet sistemlerinin, el ve göz koordinasyonlarının gelişimine yardımcı olmakla birlikte çocukların sosyalleşmelerine de katkı sağlanması,
- Geleneksel Türk el sanatlarından birisi olan ahşap süsleme sanatında kullanılan oyma, kakma, yakma, tormalama gibi farklı tekniklerle ilgili eğitim faaliyetlerinde bulunarak bu sanatın canlılığının korunması ve yeni nesillere aktarılmasına yardımcı olmasının sağlanması,
- Lisans ve lisansüstü öğrencilerin ahşap ve ahşap kökenli ürünler ile ilgili almış oldukları teorik eğitimlerin uygulama çalışmalarına merkezimiz olarak destek verilmesi,
- Bu proje ile; TR82 bölgesinde yer alan Kastamonu da Orman Ürünleri temel alanında faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli birçok işletmenin olmasına rağmen ahşap ve ahşap kökenli ürünlere değer katan mobilya endüstrisi alanında eğitime, araştırmaya ve üretime yön veren gelişime açık bir merkezin kurulacaktır.

Sektörel bazda, Ormancılık ve Tabiat Turizmi sahasında ihtisas üniversitesi olan üniversitemizde Ahşap Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, Mobilya ve Dekorasyon ve Endüstriyel Ürünleri Tasarım programları ve diğer ilgili birimlerle ortak olarak verilen mesleki ve teknik eğitimlerle nitelikli insan kaynağı ihtiyacını sağlamak projemizin bölgemize sağladığı en önemli kazanımlarından birisi olacaktır.

Kurulacak bu merkezin altında, Odun esaslı endüstriyel ürünlerin üretimi, tasarımı, korunması ve test edilmesi merkezinin de ileriki dönemlerde kurulması planlanmaktadır. Bu proje ile uzmanlaşmış merkezimiz gelişeceği gibi geliştireceği inovatif ürünlerle ürün ve pazar rekabe-

tinde güçlenmeyi sağlayacak, yeni iş birlikleri için fırsatlar oluşturabilecektir. Sektörde faaliyet gösteren kişilere eğitimler verilecektir.

- 8 “Kastamonu Üniversitesi İhtisaslaşma Stratejik Yol Haritasının Oluşturulması Projesi”** başlatılmıştır. Proje; KUZKA tarafından finanse edilmekte olup Execution Partners tarafından gerçekleştirilmektedir. Ortaya çıkacak olan stratejik planın diğer ihtisas üniversitelerimiz için model olması beklenmektedir.

Orman Fakültesi, 6 ana proje başlığında “**Ormancılıkta Yeni Yaklaşımlar Çalıştayı**”, Turizm Fakültesi 44 alan uzmanı ile **Doğa Turizmi Arama Eğitimi ve Çalıştayı**” gerçekleştirdi.

2019 Eylül’de **Ormancılık ve Tabiat Turizmi İhtisaslaşma Koordinatörlüğü** kuruldu. Yönergesi oluşturuldu ve (<https://otti.kastamonu.edu.tr>) faaliyete geçti.

“**Üniversitemizin 2020-2024 Yılı Stratejik Planında İhtisaslaşma Ön Planda**” tutuldu.

Bilimsel Araştırma Proje (BAP) Koordinatörlüğü tarafından 2019 yılı içerisinde **ihtisaslaşma ile ilgili 22 adet projeye destek verildi.**

2019 yılında **Orman Mühendisliği Anabilim Dalında** 32 yüksek lisans 5 doktora öğrencisi, 2020 Bahar yarıyılında 2 doktora, 10 yüksek lisans öğrencisi olmak üzere toplam **49 lisansüstü öğrenci** lisansüstü eğitime başladı. Bu öğrenciler çalışmalarını ihtisaslaşma alanında yapmaktadırlar.

2019 yılında **Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalında** ise 6 yüksek lisans 1 doktora öğrencisi, 2020 bahar yarıyılında 1 doktora, 2 yüksek lisans olmak üzere toplam **10 öğrenci** lisansüstü eğitime başladı.

Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında 99 yüksek lisans 14 doktora öğrencisi olmak üzere **113 öğrenci** lisansüstü eğitim görmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA), Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü ile işbirliği protokolleri imzalandı ve **Kastamonu Entegre Ağaç Sanayi ve Ticaret A.Ş., Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü** ile İşbirliği Protokolleri hazırlık aşamasındadır.

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ MUŞ

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Hayvancılık**

Gerçekleştirilen Faaliyetler

- “Muş Alparslan Üniversitesi Bölgesel Kalkınma Amaçlı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı Hayvancılık Projesi Yönergesi” yürürlüğe konulmuştur.
- Bitkisel Üretim ve Teknolojileri Bölümüne 1 Profesör, 5 Doktor Öğretim Üyesi, 4 Öğretim Görevlisi ve 2 Araştırma Görevlisi, Hayvansal Üretim ve Teknolojileri Bölümüne ise 7 Doktor Öğretim Üyesi, 2 Öğretim Görevlisi ve 4 Araştırma Görevlisi ve olmak üzere toplam 25 akademik personel görev yapmaktadır.
- Proje faaliyetlerinin kamuya tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla proje web sitesi hazırlanmıştır.
- Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) ile üniversitemiz arasında “**Muş Agropark Projesi**” sözleşmesi imzalanmıştır. Bu dönemde DAKA’da kabul edilen tek projede, Muş Ovası’nın mevcut kapasitesinden daha fazla yararlanmak adına ortak çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir. 11.000.000 (Onbir milyon) TL Yatırım için gerekli girişimler başlatılmıştır. Proje hayata geçirildiğinde tartışmasız bölgedeki en önemli tarım yatırımı olacaktır.
- Bitlis İli Manda Yetiştiricileri Birliği ile, Bitlis İli Halk Elinde Manda Islahı Projesi kapsamındaki manda işletmelerinde 2019 yılı dişi ve erkek damızlık manda seçim çalışmaları gerçekleştirildi.
- Muş’ta üretilen çiğ sütün soğuk zincirde toplanarak sanayiye pazarlanmasını sağlamak amacıyla Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma idaresi Başkanlığı (DAP) ile Merkez İlçede Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Bulanık İlçesinde ise Süt Üreticileri Birliği ile müşterek olarak köylerde survey çalışması gerçekleştirilmiş, 17 köyde soğutma alt yapıli süt toplama merkezi kurulması ile ilgili çalışmalar başlamıştır. Temmuz 2020’de Üretici Örgütü marifetiyle çiğ sütün soğuk zincirde toplanması çalışmalarına başlanacaktır.
- Hayvancılık alanında, Ar-Ge faaliyetleri sonucu elde edilecek bilgi ve tecrübeleri sahaya aktararak kalkınmaya yönelik faydaya ve ekonomik değere dönüştürmek amacıyla üniversitemiz bünyesinde her bir koloni içerisinde 10 adet arılı çerçeve bulunan toplam 30 adet koloni ile arıcılık faaliyeti ile özel sektörden 10 adet arılı çerçeve bulunan toplam 100 koloni de temin edilerek üretici ile ortak bir çalışma altında kendi külliyesimizdeki korulukta 130 kovan ile arı ve bal üretimine başlanmıştır.

- Uygulamalı Bilimler Fakültemiz ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliği kapsamında, bitkisel ve hayvansal üretim alanında saha çalışmalarını yürüten Ziraat Mühendisi ve Veteriner Hekimlere yönelik 12 hafta süren mesleki eğitim verilmiştir.
- Muş İli Damızlık Sığır Yetiştirici Birliği ile hayvan yetiştiricilerinin mesleki yeterliliklerinin artırılması amacıyla, süt üretimi yapan 810 kadın çiftçiye süt sığırı yetiştiriciliği ve kaliteli süt üretimi konularında yerinde eğitimler verilmiştir.
- Fakültemiz Öğretim elemanları TRT Kürdi televizyonunda, TRT Erzurum ve TRT GAP Diyarbakır Radyosunda Tarım ve Hayvancılık konusunda röportajlar yaparak üreticilerimizi bilgilendirmişlerdir.
- “Türkiye’de Tarım Ürünleri ve Yem Bitkileri Üretim Durumu, Sorunları ve Çözüm Yolları” çalışmayı gerçekleştirilmiştir.
- Kaz varlığı bakımından Türkiye’de 2. sırada olan Muş İlinde Kaz Yetiştiriciliği sektörü açısından farkındalık yaratmak amacıyla, Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) işbirliği ile 14 Mart 2019 tarihinde “II. Türkiye Kaz Yetiştiriciliği Çalıştayı ve Kaz Günü Etkinliği” gerçekleştirilmiştir.
- Üniversitemiz ve Muş Valiliği ile müşterek olarak 2019’da “Muş Ovası Uluslararası Tarım Kongresi”, ve Siirt Üniversitesi ile 22-23 Şubat tarihlerinde Adana’da “1. Uluslararası Çayır-Mera ve Yem Bitkileri Kongresi” düzenlenmiştir.
- Akademik faaliyetler kapsamında ulusal ve uluslararası yayın organlarında yayınlanan bilimsel makalelerin yanı sıra Uluslararası Bilim Kongrelerine sözlü sunumla katılım sağlanmıştır.
- Tarım ve Orman sektöründe ülkemizin yeni yol haritasının belirleneceği “3. Tarım Şurası” hazırlıkları kapsamında Üniversitemiz Uygulamalı Bilimler Fakültesi “Mera Yönetimi” konusunda Grup Başkanı olarak görev almıştır.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü ile Üniversitemiz arasında tohumluk tescil çalışmaları kapsamında, üniversitemiz tohumluk test merkezi olarak ilan edilmiş ve yem bitkileri olarak kullanılan tohumluk çeşitlerinin (yonca, korunga, domuz ayrığı, Macar fiği) deneme ekimlerine başlanmıştır.

- Muş ekolojik şartlarına uyumlu yem bitkisi tohum çeşitlerinin tespit edilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Üniversite arazisi, Alparslan Tarım İşletmesi ve halk elindeki arazilerde adaptasyon çalışmaları yürütülmektedir (yonca, silajlık mısır, tritikale, arpa, yulaf, ekmeçlik buğday, tritikale-Macar fiği karışım denemeleri).
- Üniversitemiz Koordinatörlüğünde, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü yürütücülüğünde sırasıyla; Merkez Karabey Köyü, Varto'nun Gümgüm Mahallesi, Bulanık'ın Balotu Köyü, Korkut'un Tan Köyü ile Malazgirt'in Hanoğlu Köyündeki bilimsel incelemelerin ardından mera ıslah projelerine başlanmış ve devam etmektedir.

2020-2021 Döneminde Yapılması Planlanan Faaliyetler

- Hayvansal ve bitkisel üretim konularında Üniversiteye ait 26 dekar arazi üzerine Çiftçi Eğitim Merkezinin kurulması için çalışmalara başlamış olup, 2021 yılı içerisinde bölge çiftçisinin hizmetine sunulması hedeflenmektedir.
- Yem bitkisi üretiminin artırılması amacıyla Çiftçi Eğitim Merkezi arazisi üzerinde tarımsal alet ve makine parkının kurularak üretici örgütleri aracılığı ile hizmete sunulması için proje hazırlanarak, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'na (DAKA) sunulmuştur.
- Akademik faaliyetler kapsamında Muş ili başta olmak üzere bölgenin hayvancılık ve bitkisel üretim sektörlerinin ihtiyaçlarını ve problemlerini çözmeye odaklı BAP, TAGEM ve TÜBİTAK'A sunulmak üzere hazırlanan AR-GE projeleri hayata geçirilecektir.
- Çiftçilerin mesleki yeterliliklerinin artırılması kapsamında manda yetiştirme ve besleme, sağlıklı süt üretimi, yem bitkileri yetiştiriciliği ve silaj yapımı konularında çiftçi eğitimleri gerçekleştirilecektir.
- Muş'un Merkez ve Bulanık ilçelerinde üretici örgütleri aracılığıyla soğuk zincirde çiğ sütün toplanması amacıyla yürütülen çalışmalara katkı sağlanmaya devam edilecektir.
- Muş Kaşar Peyniri için coğrafik işaret alma amaçlı çalışmalara devam edilecektir.
- Hububat ve yem bitkisi tohum çeşitlerinin Muş ekolojik şartlarındaki adaptasyon deneme çalışmaları ve Muş ilinde sulama alt yapısının geliştirilmesi, var olanların rehabilite edilmesi ve basınçlı sulama sistemlerinin desteklenmesi çalışmaları yapılacaktır.
- Muş ilinde halk elinde manda ıslahı ve morkaraman koyun ırkı ıslahı projelerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için danışmanlık ve yönlendirme desteği verilmeye devam edilecektir.
- Muş ovasında farklı bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi, yem bitkilerinden en üstün verimin alınması ve organik tarımın Muş'ta yaygınlaştırılması konusunda İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile ortak çalışmalar yapılacaktır.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ RİZE

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı

Çay

Üniversitemiz, “**Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma**” projesi kapsamında 2018 yılında çay alanında pilot üniversite olarak seçilmiştir. Bölgemize çok önemli katma değer sağlayan çayın marka değerini artıracak çalışmalar yapmak ve bahçeden bardağa kadar olan süreçlerin hepsini yeniden ele alarak değerlendirmek ve modernizasyonu sağlamak suretiyle çay tarımının sürdürülebilirliğini ve Türk çayını dünya ile rekabet eder hale getirerek daha uzun süre insanımıza hizmet etmesini sağlamak ihtisaslaşma alanı çay olarak belirlenen Üniversitemizin temel amaçlarımızdan biri olmuştur.

Üniversitemiz, ilk olarak **Çay İhtisas Koordinatörlüğünü** kurmuş, çay konusundaki tüm paydaşların görüş ve önerilerini alarak Ülkemiz çay tarımının **güçlü ve zayıf yönleri ile fırsatlar ve tehditler** ortaya konulmuştur. Bu kapsamda; **eğitim faaliyetleri, çay tarımı, çay islahı, çayda gıda ve işleme teknolojileri, kuru çay üretimi ve pazarlama, çay üretiminde enerji, makine, mekanizasyon ve alt yapı geliştirme ve çay turizmi** alt başlıklarına yönelik çalışma grupları oluşturulmuş olup bu alanlarda araştırma projeleri hazırlanmıştır.

Başlatılan Projeler

- 1 “Çay Bitkisi Gen Havuzunun Oluşturulması ve Ticari Çay Çeşit Adaylarının Belirlenmesi” isimli **TÜBİTAK KAMAG-1007** projesi. Proje çerçevesinde iki adet “çay gen havuzu” kurulma çalışmalarına başlanmış ve şu ana kadar 800 farklı genotip tespit edilerek kayıt altına alınmıştır. Proje kapsamında siyah, beyaz, yeşil ve oolog çay çeşitleri geliştirilecek, çay plantasyonlarındaki verim ve kalitenin artırılması ile çay bahçelerinde homojen ürün dağılımının sağlanması sağlanacaktır.
- 2 “Organik Gübrelerin Çay Bitkisinde Verim ve Tıbbi Öneme Sahip Parametreler Üzerinde Etkisinin Araştırılması” **DOKAP** projesi. Projenin amacı, organik çay tarımına geçişte verim ve kalite ne gibi değişimlerin olacağını tespit etmek ve bilinçsiz gübre kullanılması sonucunda oluşan verimsizliği ve çevresel kirlenmeyi ortadan kaldırarak organik çay tarımına geçişi sağlamaktır. Proje kapsamında çay tarımının yapıldığı Rize, Artvin ve Trabzon illerinde tespit edilmiş 9 lokasyonda belirlenen parsellerde 15 farklı organik gübre her üç sürgün döneminde de denenmiş ve raporlamalar yapılmıştır.

Eğitim Çalışmalarından örnekler

- 3 “Çay Kalitesinin Geliştirilmesi” DOKAP projesi. Projenin amacı, üretim süreçleri konusunda kaliteyi artırıcı, enerji sarfiyatını azaltıcı alternatif yaklaşımların geliştirilmesi ve alternatif ürün elde edilmesidir. Proje kapsamında Mini Çay Fabrikası kurma çalışmalarına başlanmıştır. Fabrikada eğitim amaçlı demonstrasyon çalışmaları yapılacak, ihtisaslaşma kapsamında geliştirilen farklı çay çeşitlerinin üretimi yapılarak sektöre ve ekonomiye kazandırılacak, standardizasyon çalışmaları ile Çay-kur ve özel sektör arasında büyük farklılıkların yaşandığı nevi skalası standardı da sağlanmış olacaktır.
- 4 Çay Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştaya ülkemizin değişik Üniversitelerinde görev yapan ve çay konusunda çalışmaları bulunan akademisyenler ile sektör temsilcileri davet edildi. Çay sektörü mevcut durum analizi, sorunları ve çözüm önerilerine yönelik çalışmalar ortaya konuldu.

2020 Yılı İçerisinde Başlatılacak Projeler

- **Çay** bahçelerinin ıslahı ve verimliliğinin artırılmasına yönelik projeler hazırlanmıştır.
- “Çayda Mevcut Mekanizasyon Durumunun Verim ve Kaliteye Etkisinin Belirlenmesi ile Çay Yetiştiriciliğinde Uygun Tarımsal Makine Kullanım İmkânlarının Araştırılması” isimli proje başlatılmıştır.
- “Gıda ve İşleme Teknolojileri” konusunda hazırlanan projelere başlanmıştır.
- “Enerji-makine, mekanizasyon ve altyapı”ya yönelik planlanan projelere başlanmıştır.
- Çayın turizm faaliyetlerine entegre edilerek ürün çeşitliliğinin sağlanması, turistin kalış süresinin uzatılması gibi sebeplerle **çay-köy, çay turizmi konsepti** ile ilgili hazırlanan projeye başlanmıştır.

TÜBİTAK 1007 projesiz kapsamında farklı çay genotipleri ve gen havuzu

SIİRT ÜNİVERSİTESİ SIİRT

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı Tarım ve Hayvancılık

Siirt Üniversitesi, 2018 yılında ‘**Tarım ve Hayvancılık**’ alanında Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi kapsamına alınmıştır. Siirt ili 15 bin ton kavlak fıstık üretimi ile ülkede 3. sırada yer alırken, 1 milyon 250 bin küçükbaş hayvan varlığı ile 5. sırada yer almaktadır. 2018 yılından bu yana devam eden ihtisaslaşma sürecinde kentin önemli geçim kaynakları olan koyun ve keçi yetiştiriciliği ile fıstık yetiştiriciliğinde kalite ve verimi artırmaya yönelik çalışmalara öncelik verilmektedir. İhtisaslaşma ile ilgili çalışmalar kapsamında;

- 1 Siirt Üniversitesinin ihtisaslaşma alanı belirlendikten sonra ‘**Tarım ve Hayvancılık İhtisaslaşma Koordinasyon Merkezi**’ kurulmuş ve çalışmalara başlamıştır.
- 2 İhtisaslaşma alanı ile ilgili AR-GE ve sosyal çalışmaların planlama ve yürütülmesinde sürdürülebilirliği sağlamak üzere yeni Uygulama ve Araştırma Merkezleri kurulmuş ve çalışmalara başlamıştır.
 - Keçi Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Hayvan Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Tarım Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Bağcılık Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Arıcılık Uygulama ve Araştırma Merkezi
 - Yaban Hayvanları Koruma, Rehabilitasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi
- 3 İhtisaslaşma alanıyla ilgili olarak bölgesel kalkınmaya önemli katkılar sunacak projeler uygulama aşamasına gelmiştir. Bu amaçla kurum yatırım programında yer alan ve 52.5 milyon TL bütçesi olan ‘**Veteriner Fakültesi Eğitim Alt Yapısının Güçlendirilmesi**’ isimli projenin 2 bileşeninin ihale işlemleri tamamlanarak inşaatına başlamıştır. Bu projenin dört temel bileşeni bulunmaktadır. Bunlar;
 - Küçükbaş Hayvan Sperma Payetleme Birimi
 - Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi
 - Deney Hayvanları Ünitesi
 - Gıda İşleme Birimi

Küçükbaş Hayvan Sperma Payetleme Birimi, ülkemizde bir ilk olacaktır. Yüksek verim kapasitesine sahip küçükbaş hayvan spermalarından payet imal edilecek, suni tohumlama yöntemiyle yerli ırklara aktararak yüksek verimli etçi ve sütçü melez hayvanlar elde edilecektir. **İnşaat çalışmaları başlamış** olan bu birimin tamamlanmasıyla il, bölge ve ülkede damızlık küçükbaş hayvan ihtiyacı giderilecektir.

Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi: Avrupa Birliği kriterlerine (EAEVE) uygun olarak çiftlik hayvanı, at ve pet polikliniklerinden oluşan, 10.000 m² kapalı alana sahip olan hastanemizin **inşaat çalışmaları başlamıştır**. Hastane inşaatının tamamlanması ile bölgede hayvan hastalıklarının teşhis ve tedavisi ile ilgili önemli bir ihtiyaç giderilmiş olacaktır.

Deney Hayvanları Ünitesi ve Gıda İşleme Biriminin kurulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

- 4 Üniversitemiz, ülkemizin farklı bölgelerinde özellikle küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve fısırtık yetiştiriciliği konusunda çalışmalar yürüten paydaş STK ve kamu kurumlarıyla ilimizin tarım ve hayvancılık yönünden odak nokta haline gelmesini sağlamaya yönelik olarak bilgi paylaşımı, ortak çalışma, proje üretme kültürünün geliştirilmesi amacıyla toplantılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ilk 5 ihtisas üniversitemize tecrübe paylaşımı amaçlı ziyaretler gerçekleştirilmiştir.
- 5 İhtisaslaşma çalışmaları kapsamında **Uluslararası Siirt Fısırtığı Çalıştayı** (29-30 Nisan 2019) ve **Tarım ve Kırsal Kalkınma Kongresi** (12-15 Haziran 2019) gerçekleştirilerek bilim camiası ve sektör temsilcileri ile bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlanmıştır.
- 6 Üniversitemize ihtisaslaşma faaliyetlerinde kullanılmak üzere 2020 yılında 3 milyon TL bütçe tahsis edilmiştir. Tarım alanında **Siirt Fısırtığı**, hayvancılık alanında ise **Küçükbaş Hayvancılık** ana ihtisas konularını teşkil etmektedir. Yapılan çalışmalar sonucunda:

Hayvancılık alanında;

- Hayvan Sağlığı,
- Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği,
- Küçükbaş Hayvanlarda Islah,
- Model Ahır Uygulamaları,
- Hayvancılık ve Sanayi,
- Arı Yetiştiriciliği,

Tarım alanında ise;

- Siirt Fısırtığında Periyodisite ve Gençlik Kısırlığı,
- Siirt Fısırtığı Yetiştiriciliğinde Modern Yaklaşımlar,
- Dijital Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Danışmanlığı,
- Çayır- Mera ve Yem bitkileri Üretimi,
- Jeotermal Enerji Kaynaklı Örtü Altı Sebze Yetiştiriciliği,
- Tıbbi ve Aromatik Bitki Üretimi,

konu başlıklarında proje çağrılarında çıkılması çalışmaları tamamlanmıştır. 2020 yılı içerisinde projelerin kabulünün yapılması planlanmaktadır.

{ C. PROJEYE 2020 YILINDA KATILAN ÜNİVERSİTELER }

ÇORUH ÜNİVERSİTESİ ARTVİN

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Tıbbi-Aromatik Bitkiler**

“Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma” temalı proje çalışması kapsamında, Tıbbi Aromatik Bitkiler alanında pilot üniversite ilan edilen Üniversitemizin, ilgili alanlarda ihtisaslaşması sürecine ilişkin yasal mevzuattaki gereklilikleri yerine getirmek, Çalışma planı hazırlamak ve bu plan doğrultusunda ulusal otoritelerle Üniversitemizin yetkili birim, kişi ve kurulları arasında koordinasyonu sağlamak, faaliyetlerin tabana yayılması ve tüm paydaşların sürece etkin katılımının sağlanması için toplantı, çalıştay, konferans ve benzeri etkinlikleri organize etmek, ihtisaslaşmaya ilişkin tüm faaliyetleri raporlaştırmak ve yerel ve ulusal kamuoyuna duyurulması için ağ bilgi sayfası oluşturmak, içerik hazırlamak ve diğer yaygınlaştırma faaliyetlerini koordine etmek ve bu faaliyetleriyle bölgesel kalkınmaya katkıda bulunma gibi amaç ve faaliyetleri gerçekleştirmek üzere **Tıbbi-Aromatik Bitkiler İhtisaslaşma Koordinatörlüğü** kurulmuştur (<https://tibbiaromatik.artvin.edu.tr>).

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler ihtisaslaşma alanında gerçekleştirilecek faaliyetler ile hem bölgenin sahip olduğu doğal zenginliklerin/potansiyellerin etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde değerlendirilmesine katkı sunularak bölgenin rekabet gücü artırılacak hem de ekonomik anlamda bölge halkına yeni kazanç fırsatları sunulacaktır.

Tıbbi-Aromatik Bitkiler İhtisaslaşma Koordinatörlüğünün Hedefleri ve Bölgeye Planlanan Katkıları

- Bölgemizde yayılış gösteren tıbbi-aromatik bitki türlerinin yararlılık potansiyelini araştırmak, üretim hacmini ve kalitesini artırarak nitelikli ürün ortaya çıkarmak,

- Tıbbi-aromatik bitkiler alanında bilimsel araştırma yapmak, materyal toplamak, bunlardan teşhir ve değişim koleksiyonları meydana getirmek, yurt içi ve yurt dışı benzeri kuruluşlarla materyal ve personel değişimi yaparak, karşılıklı bilimsel işbirliğinde bulunmak,
- Tıbbi ve aromatik bitkiler alanında faaliyet gösteren üretici, toplayıcı, ihracatçı, sanayici, araştırmacı ve diğer tüm paydaşların koordinasyonunu sağlayacak bir sistem ve araştırma sonuçlarının pratiğe aktarılması için, araştırmacı-sanayici-üretici arasında bilgi akışını sağlayacak yayım sistemi (Tıbbi-Aromatik Bitkiler Pazarlama Portalı) oluşturmak,
- Bitkilerin üretimini bölge halkından istekli öncü üreticilere yaptırmak, örnek bahçeler kurmak/kurdurmak, sonrasında yaygınlaştırmak ve ekonomik anlamda katma değer oluşturmak,
- Bölge halkına çeşitli eğitimler vermek ve bölgesel girişimciliği artırmak için farkındalık oluşturmak,
- Dünyadaki ve Türkiye'deki bitkilerin canlı olarak yetiştirildiği ve teşhir edildiği *Botanik Bahçesi* ile kurutulmuş bitki örneklerinin saklandığı *Herbaryum* birimleri oluşturup, bu alanlarda bölgeye ve bilim camiasına hizmet vermek,
- Bölgemiz doğasının zenginlik ve korunmuşluk avantajını kullanarak hali hazırda tarımsal müdahaleye gerek olmadan yetişebilen bitkilerin belirli standartlara göre yetiştirilmesini teşvik ederek organik ürünler yetiştirilmesini sağlamayarak bölgenin ekonomisine katkıda bulunmak,
- Bölgedeki resmi ve özel kuruluşlarla işbirliği yaparak, doğal bitki yetiştirme alanları geliştirmek Endüstriyel öneme sahip tıbbi ve aromatik bitkilerin ekolojik isteklerini araştırmak, kültüre alma çalışmaları yapmak, endemik tıbbi ve aromatik bitki türlerini korumak, üretmek ve koleksiyon parselleri oluşturmak, tohum ve fide kaynağı oluşturmak, bunları araştırmacı ve üreticilere sunmak, ticareti ve endüstriye kazandırılması yönünde çalışmalar yapmak.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Tıbbi Aromatik Bitkiler Alanında İhtisaslaşan üniversitemizde öncelikli olarak; Sosyo-Ekonomik Araştırma Programları geliştirilecek, geleneksel halk ilacı ve halk gıdası olarak da kullanılan tıbbi ve aromatik bitkilerin, envanter ve planlama, haritalandırma, projelendirmesine ait iş ve işlemler başlatılacak, **ham maddeden son ürüne İş Akış Şemaları** hazırlanacaktır. Kamu-Özel Sektör Ar-Ge İşbirliği protokolleri imzalanması planlanmaktadır. Artvin özelinde; ticari değeri yüksek bölgeye özgür tıbbi ve aromatik bitkilerin standardizasyonu, üretim teknikleri, üretim zamanı, kurutulması, depolanmasına ait esaslar belirlenecek, söz konusu bitkilerin değer tespiti, üretim, taşıma, depolama ve pazarlamasına ait iş ve işlemlerin yer aldığı bir **Örnek Model** oluşturulacaktır. Koordinatörlük bünyesinde oluşturulan laboratuvarlar, botanik bahçesi ve herbaryumlarda gerçekleştirilecek yerel düzeydeki araştırma sonuçları ilgili özel ve kamu sektörleriyle paylaşılarak üretime dönüştürülmesi sağlanacaktır.

Yapılan / Devam Eden Çalışmalar

Tıbbi-Aromatik Bitkiler İhtisaslaşma Koordinatörlüğü bünyesinde Koordinasyon Kurulu ve Danışma Kurulu oluşturulmuş ve Çalışma Birimleri kurulmuştur.

Bölge Üniversitelerinden; KTÜ İlaç ve Farmasötik Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi, Iğdır Üniversitesi Araştırma Laboratuvarı Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Atatürk Üniversitesi Tıbbi Aromatik Bitki ve İlaç Araştırma Merkezi ile Üniversitemiz Tıbbi-Aromatik Bitkiler İhtisaslaşma Koordinatörlüğü arasında **İşbirliği Protokolü** imzalanmıştır.

Üniversite bünyesinde Ali Nihat Gökyiğit Botanik Bahçesi Uygulama ve Araştırma Merkezi (<https://botbamer.artvin.edu.tr>) kurulmuş, bu amaçla üniversiteye son 2 yılda tahsisi sağlanan 200 dönümlük alanda, ANG vakfının sağladığı 10 milyon TL'lik destekle Botanik Bahçesi kuruluş faaliyeti devam etmektedir. Botanik Bahçesi içerisinde "**tıbbi ve aromatik bitkiler bahçesi**" ve tıbbi aromatik bitkiler üzerine araştırmaların yapılacağı 450 m² büyüklüğünde AR-GE serası yapımı devam etmektedir. Orman Fakültesi serasında bitki üretim çalışmalarına başlanmıştır.

Üniversitemizde Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuş ve bu merkez bünyesinde "Tıbbi-Aromatik Bitkiler ve Bitki Gen Kaynakları Araştırma Laboratuvarı" oluşturulma çalışmaları devam etmektedir.

"2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)" kapsamında "Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde Ham maddeden Son Ürüne İş Akış Şemalarının Belirlenmesi ve Artvin Özelinde Örnek Model Oluşturulması" isimli bir proje DOKA'ya sunulmak üzere hazırlanmıştır. DOKAP ile tıbbi ve aromatik bitki üretim çiftliklerinin oluşturulması kapsamında proje desteği konusunda görüşmeler devam etmektedir.

Orman Fakültesi serasındaki tıbbi aromatik bitki üretim çalışmaları

BARTIN ÜNİVERSİTESİ BARTIN

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Akıllı Lojistik ve Bütünleşik** **Bölge Uygulamaları**

Bartın Üniversitesi 23 Ocak 2020 tarihinde Yükseköğretim Kurulu'nun onayıyla '*Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma ve Misyona Farklılaşması Programı*' kapsamında seçilen üniversitelerden biri olmaya hak kazanmıştır. Üniversitemiz ihtisaslaşma alanını belirlerken Batı Karadeniz Bölgesinde Türkiye'nin ilk Mega Endüstri Bölgesi olması planlanan Filyos Vadisi Projesini ve 2020 yılında bitirildiğinde Türkiye'nin en büyük limanlarından birisi olacak olan Filyos Limanı'nı bölgesel kalkınmanın odağına almıştır. Bu çerçevede, ihtisaslaşma konusu olarak '*Akıllı Lojistik ve Bütünleşik Bölge Uygulamaları*' belirlenmiş, bu alanda yürütülecek çalışmaların '*Akıllı Endüstri*', '*Akıllı Liman*' ve '*Akıllı Şehir*' üst başlıkları kapsamında '*Akıllı Üretim*', '*Akıllı Sevkiyat*', '*Akıllı Enerji*', '*Akıllı Sağlık*', '*Akıllı Eğitim*' ve '*Akıllı Çevre*' alt başlıklarına yönelik olması kararlaştırılmıştır.

İhtisaslaşma başvurusunun onaylanmasından itibaren ilk etapta ihtisaslaşma alanında yürütülecek çalışmaları besleyecek nitelikteki yeni bölüm ve programların açılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda teklif edilen '*Akıllı Sistemler Mühendisliği*', '*Bilgi ve Lojistik Yönetimi*' ve '*Bölgesel Kalkınma*' disiplinler arası yüksek lisans programlarımız YÖK tarafından kabul edilmiştir. Üniversite bünyesinde yürütülecek çalışmaları ihtisaslaşma alanına odaklandırmak ve kurum içi ve kurum dışı koordinasyonu sağlamak amacıyla çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu bağlamda, '*Akıllı Tedarik Zinciri Yönetimi ve Lojistik 4.0*', '*Akıllı Enerji*', '*Akıllı Şehir/Akıllı Çevre*', '*Eğitimde Dijitalleşme*', '*Saha Robotiği*', '*İnsan-Bilgisayar Etkileşimi*', '*Akıllı Sağlık Teknolojileri*', '*Dijital Dönüşüm*', '*Akıllı Sistemler ve Elektronik Devre Tasarımı*', '*Akıllı Şehir Teknolojileri*', '*Satış Sonrası Hizmetler*', '*Mesleki ve Teknik Eğitim*' çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu gruplar kurum içi ve kurum dışı kaynaklardan elde edilen fonlarla '*yapay zekâ*', '*otonom robotlar*', '*derin öğrenme*', '*nesnelerin interneti*' ve '*büyük verinin analizi*' konularında çalışmalarını sürdürmektedir. Bu doğrultuda halen 3 TÜBİTAK 1001 Projesi, 1 BAKKA Projesi ve 5 kurum içi Bilimsel Araştırma Projesi yürütülmektedir. Bunun yanında, 2 uluslararası patent, 2 Uluslararası İşbirliği Projesi (Katar-Türkiye işbirliğine yönelik açılan '*Akıllı Şehirler*' çağrısına yönelik), 1 Avrupa Birliği Projesi ve 1 TÜBİTAK 1001 Projesi başvurusu gerçekleştirilmiştir. Odak çalışma guruplarının sayısının yıllar içerisinde artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, ihtisaslaşma alanına yönelik çalışmaların tek bir merkezde toplanması ve bölge-üniversite koordinasyonunun güçlendirilmesi görevlerini üstlenecek olan "*Bartın Üniversitesi Akıllı Sistemler ve Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi*"nin kurulmasına yönelik çalışmalara da başlanmıştır.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ **BAKKA**

GELECEĞİN NİTELİKLİ MÜHENDİSLERİ BARTIN ÜNİVERSİTESİ'NDE YETİŞİYOR

ENERJİ LABORATUVARI

EĞİTİM VE ARAŞTIRMA KONULARI	PROJENİN AMACI
YENİLENEBİLİR ENERJİ; GÜNEŞ VE RÜZGAR ENERJİ SİSTEMLERİ TERMODİNAMİK; GÜÇ SİSTEMLERİ, SOĞUTMA SİSTEMLERİ BÜHAR TÜRBİNİ, KAYNAMA VE YİĞİŞME ENERJİDE NANO MALZEME NANDAKIŞKAN ISI TRANSFERİ; METAL (SIVI, KATI), YAPI MALZEMELERİ (LETİM), DOĞAL VE ZORLANMIŞ TAŞINIM, ISINIMLA ISI TRANSFERİ BİNA ENERJİ TASARRUFU YAPI MALZEMELERİ, YALITIM MALZEMELERİ, ENERJİ ANALİZLERİ	AMAÇ 01 ENERJİ KONUSUNDA YETKİN GELECEĞİN NİTELİKLİ MÜHENDİSLERİNİ YETİŞTİRMEK AMAÇ 02 ENERJİ TEKNOLOJİLERİ, ENERJİ SİSTEMLERİ VE ENERJİ MALZEMELERİ HAKKINDA TEORİK VE UYGULAMALI EĞİTİMLER VERMEK ANALİZ PROGRAMI EĞİTİMLERİ VERMEK AMAÇ 03 ENERJİ SİSTEMLERİ, NANO-MALZEME, NANO AKIŞKAN GİBİ KONULAR HAKKINDA AKADEMİK ÇALIŞMALAR YAPMAK

www.bartın.edu.tr | bartinedu | bartinedu | bartinuni

YEVDES

ÜNİVERSİTEMİZİN 2 PROJESİNE DAHA YEVDES'TEN DESTEK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde yürütülen Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Teknik Destek Projesi (YEVDES) kapsamında yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarından ilk 5'te yer alan Üniversitemizin 2 projesi Ar-Ge desteği alma başarısını gösterdi.

www.bartın.edu.tr | bartinedu | bartinedu | bartinuni

Ayrıca, Üniversitemiz adına yurtdışında lisansüstü eğitime devam eden YLSY bursiyerleri ile periyodik toplantılar yapılarak ihtisaslaşma alanımıza yönelik bilimsel çalışmalarını yürütmeleri konusunda teşvikler yapılmıştır.

Açılan Bölüm ve Programlar

- Disiplinlerarası Akıllı Sistemler Mühendisliği Tezli Yüksek Lisans Programı
- Disiplinlerarası Bilgi ve Lojistik Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı
- Disiplinlerarası Bölgesel Kalkınma Tezli Yüksek Lisans Programı

Çalışma Grupları

- Eğitimde Dijitalleşme Çalışma Grubu
- Akıllı Sağlık Teknolojileri Çalışma Grubu
- Saha Robotiği Çalışma Grubu
- Dijital Dönüşüm Çalışma Grubu
- Akıllı Enerji Çalışma Grubu
- Akıllı Şehir Teknolojileri Çalışma Grubu
- Akıllı Şehir/Akıllı Çevre Çalışma Grubu
- Akıllı Tedarik Zinciri Yönetimi ve Lojistik 4.0 Çalışma Grubu
- İnsan-Bilgisayar Etkileşimi Çalışma Grubu
- Mesleki ve Teknik Eğitim Çalışma Grubu
- Akıllı Sistemler ve Elektronik Devre Tasarımı Çalışma Grubu
- Satış Sonrası Hizmetler Çalışma Grubu

HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÇORUM

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı Makine ve İmalat Teknolojileri

TR83 bölgesi Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerini kapsamaktadır. Bölgenin sektörel analizinde makina, mobilya, plastik ürünler, metal sanayi ve tarımsal sanayi-gıda gibi sektörlerin oldukça büyük potansiyele sahip olduğu ve bölge için yapılan uygun yatırım alanları analizine göre bölge ihracatında en büyük paya makine ve makine teçhizat imalatının sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Çorum ili TR83 bölgesi içerisinde Makine İmalat sektörü bakımından ilk sırada yer alırken onu Samsun, Amasya ve Tokat illeri izlemektedir. Bölgenin ve Hitit Üniversitesinin bulunduğu Çorum ilinin sahip olduğu potansiyeller göz önüne alınarak Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma alanı olarak “Makine ve İmalat Teknolojileri” belirlenmiştir.

Hitit Üniversitesi, ihtisaslaşma alanında Kamu Üniversite ve Sanayi kapsamında bölgesel potansiyelin belirlenmesi ve geliştirilmesi için “Orta-Yüksek ve Yüksek Teknolojiye geçiş ve İnovasyon”, “Girişimcilik”, “İletişim Teknolojileri ve Dijital Dönüşüm” ve “Finansal ve İnsan Kaynakların Etkin Kullanımı” gibi alt bileşenleri etkin bir şekilde uygulamayı amaçlanmaktadır. Böylece bölgede makine ve imalat teknolojilerinde mevcut potansiyelin geliştirilmesi, finansal çeşitlilik ve teknolojik dönüşümün sağlanması, sektörel kümelenme yetenek ve kapasitelerin geliştirilmesi ve sürdürülebilir rekabet üstünlüğü sağlanarak, yüksek teknoloji üretim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Orta-Yüksek ve Yüksek Teknolojiye geçiş ve İnovasyon: Üniversitemiz bünyesinde uluslararası düzeyde akreditasyona sahip HÜBTUAM test merkezi rekabetçi orta - yüksek teknoloji ürünlerinin geliştirilmesine ve standartların belirlenmesine katkı sunmaktadır. İhtisaslaşma bağlamında makine ve imalat teknolojileri alanında araştırma altyapılarını güçlendirmeye dönük sanayinin ihtiyaçlarına çözüm üreten HÜBTUAM benzeri uzman merkezlerimiz rekabetçi ve katma değeri yüksek üretim yapan sanayinin taleplerini karşılayacaktır. TR83 bölgesinde benzer merkezler arasında koordinasyon ve iş birliği geliştirilerek ihtisaslaşma alanında bölgesel düzeyde altyapı desteği sağlanacaktır.

Girişimcilik: Öncelikli olarak ihtisaslaşma alanında olmak üzere güçlü bir girişimcilik ekosisteminin oluşabilmesi için bölgede hizmet sunan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknoparklar), Teknolojik Transfer Ofisleri, Proje Koordinasyon ve Yönlendirme Ofisleri gibi mevcut potansiyeller kullanılarak aktif ve etkin danışmanlık hizmetleri ile insan kaynaklarının geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda hedef kitle olarak Mühendislik Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerine yönelik Girişimcilik Kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla müfredata **Uygulamalı Girişimcilik dersi** eklenmiş ve KOSGEB gibi stratejik

partnerlerle yürütülmektedir. TR83 bölgesinde bulunan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri içerisindeki kuluçka merkezleri arasında koordinasyon oluşturularak hem fiziksel hem de işlevsel olarak geliştirilmesi öncelikli hedefler arasındadır.

İletişim Teknolojileri ve Dijital Dönüşüm: Teknoloji odaklı sanayi projelerinin geliştirilmesi ve Çorum ili özelinde TR83 bölgesinde marka ürünlerin artırılması için iş birliği ortamı oluşturulacak, özellikle ara malı kapsamında orta teknolojik ürün geliştirilmesi ve sanayi 4.0, 5G uygulamalarına uyumlu kurumsal ve kuluçka firmalarının kurulması için üniversitemiz aktif rol üstlenilecektir. Bu kapsamda kurumsal iş birlikleri geliştirilerek bölgesel düzeyde teknik altyapıların ve insan kaynaklarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca ihtisaslaşma alanında faaliyet yürüten sanayi kuruluşlarına iletişim teknolojileri ve dijital dönüşüm için kamu kaynaklı ulusal ve uluslararası proje hazırlanması üzerine bölgesel etkinlikler düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Finansal ve İnsan Kaynakların Etkin Kullanımı: Katma değeri yüksek teknolojik üretime odaklanan sanayinin finansal planlamalarına, uzun dönemli getirilerini artıracak güçlü ve yenilikçi finansal araçlara erişimlerine, finansal risk parametrelerinin belirlenerek yatırım verimliliğinin artırılmasına yönelik danışmanlık hizmetleri verilecektir. TR83 Bölgesi'nde Ar-Ge yetenek kapasitesinin güçlendirilmesi adına insan kaynaklarının etkin kullanımını sağlayacak eğitim modüllerinin geliştirilmesi ve bunların kurumsal iş birlikleriyle yürütülmesi sağlanacaktır. Pilot Proje olarak hayata geçirilen, Çorum TSO ve Üniversitemiz arasında "Çorum Sanayinde Çalışan Teknik Personel İçin Uygulamalı Eğitim" ve ÇOSİAD ile üniversitemiz arasında "Lisansüstü Öğrencilerin Ar-Ge Potansiyeli Geliştirme Eğitimi" protokolleri bağlamında elde edilen tecrübe, insan kaynaklarının etkin kullanımı adına TR83 bölgesinde de uygulanacaktır.

Bu hedeflere bağlı olarak Hitit Üniversitesi Makine ve İmalat Teknolojileri İhtisaslaşma Koordinatörlüğü (MİTİK) kurulmuştur. MİTİK bünyesinde bölgesel olarak (Çorum, Amasya Samsun ve Tokat) bir danışma kurulu oluşturulmuş, ihtisaslaşma kapsamında kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlenmiştir.

Kısa Vadeli Hedefler

- MİTİK kapsamında imalat sektörü için bölgesel düzeyde saha araştırması yapmak. "Bu amaçla kapsamlı bir **"Çorum İli İmalat Sanayi Araştırması ve Sektör Raporu"** başlıklı saha araştırması gerçekleştirilmiştir. Araştırma Çorum İli İmalat Sektörü içerisinde yer alan makine sektörü başta olmak üzere gıda, tekstil, kimya, mobilya, metal dışı ürünler ve ana metal sanayinde imalat sektöründe 279 firmayı kapsamaktadır." Bu araştırmanın bölgesel düzeyde hayata geçirilmesini sağlamak.
- Bölgesel bilgilendirme toplantıları gerçekleştirmek ve Üniversite-Üniversite, Sanayi-Üniversite iş birliklerinin geliştirilmesi için bölgesel iletişim merkezleri oluşturmak.
- İhtisaslaşma alanı ile ilgili imalat sektörü ve akademik personel için veri havuzu oluşturmak.
- Eğitim ve çalıştay içerikli organizasyonlar planlamak

Orta Vadeli Hedefler

- İhtisaslaşma alanında bölgesel kapsamda Ar-Ge iş birlikleri için ara yüz oluşturmak.
- Girişimciliğin desteklenmesi ve muhtemel potansiyellerin ortaya çıkarılması için bölgesel kapsamda Teknoloji Geliştirme Bölgeleri arasına iş birlikleri oluşturmak.
- Ar-Ge, inovasyon ve Girişimcilik ruhunun kurumsal desteğe kavuşturulması için TGB'lerde kuluçka merkezlerinin etkinliğini artırmak.
- Hitit Üniversitesi tarafından hayata geçirilmiş olan kurumsal iş birliklerine dayalı faaliyetleri bölgesel düzeyde geliştirmek
- Bölgesel düzeyde firmalara Ar-Ge ve İnovasyon üzerine mentörlük hizmeti sağlamak

Uzun Vadeli Hedefler

- İhtisaslaşma alanı ile ilgili iş birliğine dayalı ürün geliştirmek, sanayi kuruluşlarında teknolojik altyapısını geliştirmek, orta gelir düzeyini yükseltmek, HÜBTUAM gibi Araştırma Merkezleri için bölgesel ortak kullanım imkânı sağlamak, tematik laboratuvarların kurulmasını sağlamak, MİTİK kapsamında test, analiz ve simülasyon merkezi oluşturmak.

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ KIRKLARELİ

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Gıda**

Kırlareli Üniversitesi, Yükseköğretim Kurulu'nun 23 Ocak 2020 tarihli toplantısında "Bölgesel Kalkınma Odaklı Milyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi" kapsamında "GIDA" alanında ihtisaslaşacak yükseköğretim kurumu olarak açıklanmıştır. İlk hedefimiz, "Gıda Ar-Ge, Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi" kurulması ve merkez bünyesinde; bölgesel kalkınmaya yönelik olarak iç ve dış paydaşlarla işbirliği ile yürütülecek çalışmalara ilişkin hedefler ve bölgesel katkılar:

- Geleneksel ve Fonksiyonel Süt Ürünleri Geliştirilmesi: Bölgenin kalkınmasında etkili olan ana gıda sektörü süt ve süt ürünleridir. Kırlareli'nde süt ve süt ürünlerinin bölgenin önemli gelir kaynağı olması nedeniyle, il "Peynir Kenti" olarak nitelendirilmektedir. Geleneksel süt ürünlerinin (beyaz peynir, kaşar peyniri, yoğurt, tereyağı gibi) üretiminin standardizasyonu ve yüksek verimde kaliteli ürün üretimi çalışmaları yapılacaktır. Aynı zamanda fonksiyonel süt ürünleri (Laktosuz ve Probiyotik Peynir, Meyveli Labne, Peyniraltı Suyundan İçecek, Kefir) üretimi öncelikle pilot tesislerde yapılacaktır. Bölge üreticileri yeni üretim teknolojilerinden yararlanma konusunda eksiktir. Teknolojinin gerisinde kalmak, firmaların rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Üniversitemiz ultrafiltrasyon teknikleri ve ısı olmayan teknikler gibi örnek alanlarda çalışmalar yaparak, yeni üretim teknolojilerinde rol model olacak ve teknolojik anlamda bölgenin rekabet gücü artacaktır. Ayrıca süt ürünleri üretiminde kullanılan enzim, maya, starter, kit ve katkı maddelerinin yerel üretimlerine yönelik projelerin yapılması bu program kapsamında planlanmaktadır.
- Bal ve Arı Ürünleri: Bölgede arıcılık ve bal üretimi açısından markalaşma; değerli bal sınıfında yer alan ve bölgeye özgü olan meşe balına coğrafi işaret tescil belgesi alınması yönünde çalışmalar yapılacaktır. Arıcılık ürünleri olan balmumu, arı sütü, polen ve propolis gibi ürünlerin ticari olarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir. "Mobil laboratuvar uygulaması" ile üretilen ürünlerin üretim zamanlarında anında ve yerinde analizlerinin yapılması sağlanacaktır. Bölgenin en donanımlı bal araştırma enstitüsünün kurulması ve bu bağlamda üretilen ürünler ile ilgili pek çok araştırma yapılması amaçlanmaktadır.
- Modern Gıda Ambalajlama Teknolojileri: Modern ambalaj teknolojilerinden faydalanarak düşük maliyetli, uzun raf ömrüne sahip ve çevre dostu biyobozunur ambalaj üretimi ve akıllı ambalajlar kapsamında kare kodlu ambalajlar yapılacaktır.
- Bölgesel Gıda Yan Ürünleri ve Atıkların Değerlendirilmesi: Peynir üretiminden arda kalan

peynir altı suyu (PAS) değerlendirilerek; yurtdışından temin ettiğimiz ve bebek mamalarında kullanılan prebiyotik olan laktuloz üretilecektir. Ayrıca; yine PAS'tan protein tozu üretimi yapılacaktır. Üzüm işleme tesislerinden atık olarak yüksek miktarda açığa çıkan üzüm kabuğu ve çekirdeğinden katma değeri yüksek ürünler elde edilecektir.

- Yerel Ürünlerimizin Tanıtılması: Kırklareli'ne özgü yerel gıda ürünlerinin markalaşma çalışmaları yapılacaktır, modern ambalajlama sonrası, tanıtım ve pazarlama ile satış ağı genişletilecektir.
- Gıdanın Dijital Dönüşümü: İş Zekâsı uygulamaları ile veri analizi, üretim süreçlerini şeffaf hale getirecek ve yapılan deney sonuçlarının doğru işlenmesiyle, üründe verim ve kalite artacak, kaynak kullanımı optimize edilecektir. QR kod ile kimliklendirme ve blok zincir (blockchain) ile üretim sürecinin güvence altına alınması, kaliteli, hileye uğramamış ve besin değeri yüksek gıda elde edilmesini garanti edecek ve ürünün standardizasyonu için katma değer sağlayacaktır.
- **Eğitim ve Danışmanlık:** Kurulacak olan Merkez; gıda üreticilerine (çiftçiler, ev hanımları, küçük aile işletmeleri), sanayicilere ve kamu sektörü çalışanlarına eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir.

Yürütülecek çalışmalar sonucunda;

Bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına, katma değeri yüksek sektörlerle yatırım yapılmasına, nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine, bölgede rekabet gücü artışına, üretim, tedarik ve pazarlamada teknolojinin etkin kullanımına, istihdam artışına, ve markalaşmada artışa katkı sağlanacaktır.

Kırklareli tarım gıda zincirinin mevcut durumu; zincirdeki tüm üretici ve dağıtıcılar, gıda güvenliği, gıda kalitesi, kaynak kullanımı ve ekonomik etkileri itibarıyla etkili ve sürdürülebilir özellikler taşımaktadır. Bu zincirin daha da güçlendirilerek yaygınlaştırılabilir bir model haline getirilmesi üniversitemizde bu projenin önemli bir hedefidir.

Üniversitemiz, yerel esnafından büyük işletmelerine kadar bölgesini tanımakta, bölgenin sorunlarını, beklentilerini, ihtiyaçlarını tespit etmekte ve çözüm yolları arayışına destek olarak bölgenin kalkınmasına fayda sağlamak için çalışmalar yapmaktadır. Gıda alanında ihtisaslaşma projesi kapsamında Üniversitemiz başta kendi imkanlarını güçlendirmeyi ve bölgeye her anlamda hizmet verebilecek olanakları sunmayı hedeflemektedir.

BOZOK ÜNİVERSİTESİ YOZGAT

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Projesi

İhtisaslaşma Alanı **Endüstriyel Kenevir**

Yozgat Bozok Üniversitesi olarak, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 23 Ocak 2020 tarihinde “**Endüstriyel Kenevir**” alanında Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşan üniversite olarak kamuoyuna ilan edildikten sonra yaptığımız çalışmalar ve elde edilen bazı çıktılar aşağıda özetlenmiştir.

Bu proje ile neleri hedeflediğimiz gibi konular iç ve dış paydaşlarımızla çeşitli toplantılar yapılarak, yazılı ve görsel basını bilgilendirme ve bilimsel platformlar ile **bilgilendirme faaliyetleri** yapılarak bölgeye anlatılmıştır.

Kenevir Araştırmaları **Koordinatörlüğü** kurulmuş ve proje kapsamında araştırmalar yapmak üzere **yedi farklı Araştırma Grubu** oluşturulmuştur. Bu gruplar:

- 1 Tarım, Gıda ve Yem Araştırmaları Grubu
- 2 Tıp, İlaç ve Sağlık Araştırmaları Grubu
- 3 Tekstil, Selüloz, Kompozit ve Biyomalzeme Araştırmaları Grubu
- 4 Elektronik, Makine ve Enerji Araştırmaları Grubu
- 5 İnşaat ve Yapı Malzemeleri Araştırmaları Grubu
- 6 Temel Bilimler Araştırmaları Grubu
- 7 Sosyal Bilimler, Mevzuat ve Pazarlama Araştırmaları Grubu

Benzer şekilde proje hedeflerimiz doğrultusunda “**Kenevir Araştırmaları Enstitüsü**” kurulması çalışmaları yapılmış, enstitünün açılış gerekçeleri, enstitü organları ve enstitüye katkı verecek akademik kadro belirlenmiş, ilaveten **bir yönetmelik** hazırlanarak Yükseköğretim Kurulu’na sunulmuştur.

Üniversitemizin Yozgat Valiliği ve Oran Kalkınma Ajansı İşbirliğiyle 10.04.2020 tarihinde planladığı “**Yerel Kalkınmada Kenevirin Rolü**” başlıklı çalıştay ve yuvarlak masa toplantıları etkinliği pandemi nedeniyle ileri bir tarihe ertelenmiştir.

Endüstriyel kenevir eksenli araştırmaların üniversitemizin öncelikleri arasında yer almasıyla, bu kapsamda, kenevirle ilgili araştırmaların desteklenmesi amacıyla **6608 kodlu “Endüstriyel**

Kenevir Esaslı Proje Destekleri” başlığı altında bir destek kalemi oluşturulmuş, inşaat ve yapı malzemeleri alanında **iki proje** faaliyetlerine başlamıştır. Halen, başvurusu alınan **20 kadar projenin** değerlendirilme süreci devam etmektedir.

Üniversitemiz bünyesinde çeşitli araştırma gruplarının yapacağı çalışmalara hammadde tedariği ve tarımsal bazı bulguları elde etmek amacıyla, kenevir araştırma alanlarına yasal izin süreçleri tamamlanarak, Yozgat merkez, Yozgat Boğazlıyan ve Boğazlıyan Gövdecili köyü olmak üzere üç lokasyonda fiilen **kenevir ekimleri** yapılmıştır.

Belirtilen alanlarda yapılan tarımsal denemeler başta olmak üzere, kenevir alanında sektörel işbirliği yapmak üzere, CBD Group Endüstriyel ve Medikal Tarım İç ve Dış Ticaret A.Ş ile bir **işbirliği protokolü** imzalanarak, ortak çalışma alanlarının belirlenmesi ve karşılıklı destekler konularında çalışmalara devam edilmektedir.

Proje kapsamında oluşturulan 7 farklı Araştırma Gruplarında toplam **100 kadar araştırmacı** görev almak ve kenevir alanında yapılacak araştırmalara katkı vermek istediğini beyan etmiştir. Bu araştırmacılar, ilgili oldukları araştırma gruplarına dağıtılmış, çalışmalara başlamışlardır. Grup başkanları projeleri koordine etmekte ve Cumhurbaşkanlığı Bütçe Dairesine sunulmak üzere hazırlanacak üst projenin oluşturulması çalışmalarına başlamışlardır.

Bu faaliyetlere ilaveten bazı somut çıktılar alındığı çalışmalar da yapılmış, alınan sonuçlar ve oluşturulan ürünler kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bunlardan birisi COVID-19 süreciyle de uyumlu olmak üzere “Kenevir yağı katkılı antibakteriyel **sıvı ve köpük sabun** üretimi, diğeri ise kenevir tohumu ve **kenevir unu katkılı ekme** başta olmak üzere çeşitli unlu mamullerin yapılmış olmasıdır. Her iki ürün de alanlarıyla ilgili sektör ve tüketici kesimlerinin ilgisini çekmiş, önümüzdeki günlerde seri üretimler için başta özel sektör kuruluşları olmak üzere çeşitli görüşmelere devam edilmektedir.

Bu projeye hedeflediğimiz hususlar; Kenevirle ilgili çok farklı alanlarda araştırmaların yapıldığı, bilgi başta olmak üzere ve çeşitli ürünlerin geliştirildiği bir üniversite olmak, Kenevire dayalı çeşitli sanayi kuruluşlarının Yozgat’ta oluşturulmasını sağlamak. Hammadde olarak endüstriyel kenevire olan talebi artırarak, Yozgat ve yöresinde kenevir tarımını geliştirmek. Kenevir esaslı gıda, yem, kozmetik, sağlık destek, inşaat, tekstil sektörleri alanlarında ürünler geliştirerek, sektörün hizmetine sunmak, hatta süper kapasitörleri olan bataryalar geliştirmek önemli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

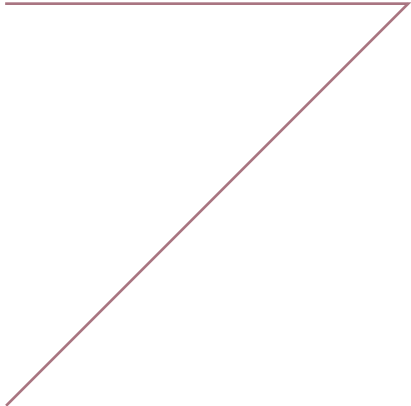
Projenin Bölgeye vereceği katkı: Yozgat tarımının ve sanayisinin gelişmesini sağlamak, istihdamı artırmak ve ekonomik olarak daha gelişmiş bir Yozgat oluşturulmasına katkı sağlanacaktır. Diğer taraftan Yozgat için önemli bir kurum olan Yozgat Bozok Üniversitesinin Kenevir alanında daha fazla bilginin üretildiği bir odak üniversite haline gelmesi de Yozgat’ın tanınırlığı açısından ciddi katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Küresel Yenilik Endeksi 2019 Sıralaması (Global Innovation Index 2019 Rankings)

Ülke / Ekonomi	Puan (0-100)	Sıra	Gelir	Sıra	Bölge	Sıra	Ortalama 33.86
İsviçre	67.24	1	HI	1	EUR	1	
İsveç	63.65	2	HI	2	EUR	2	
Amerika Birleşik Devletleri	61.73	3	HI	3	NAC	1	
Hollanda	61.44	4	HI	4	EUR	3	
Birleşik Krallık	61.30	5	HI	5	EUR	4	
Finlandiya	59.83	6	HI	6	EUR	5	
Danimarka	58.44	7	HI	7	EUR	6	
Singapur	58.37	8	HI	8	SEAO	1	
Almanya	58.19	9	HI	9	EUR	7	
İsrail	57.43	10	HI	10	NAWA	1	
Kore Cumhuriyeti	56.55	11	HI	11	SEAO	2	
İrlanda	56.10	12	HI	12	EUR	8	
Hong Kong, Çin	55.54	13	HI	13	SEAO	3	
Çin	54.82	14	UM	1	SEAO	4	
Japonya	54.68	15	HI	14	SEAO	5	
Fransa	54.25	16	HI	15	EUR	9	
Kanada	53.88	17	HI	16	NAC	2	
Lüksemburg	53.47	18	HI	17	EUR	10	
Norveç	51.87	19	HI	18	EUR	11	
İzlanda	51.53	20	HI	19	EUR	12	
Avusturya	50.94	21	HI	20	EUR	13	
Avustralya	50.34	22	HI	21	SEAO	6	
Belçika	50.18	23	HI	22	EUR	14	
Estonya	49.97	24	HI	23	EUR	15	
Yeni Zelanda	49.55	25	HI	24	SEAO	7	
Çek Cumhuriyeti	49.43	26	HI	25	EUR	16	
Malta	49.01	27	HI	26	EUR	17	
Kıbrıs	48.34	28	HI	27	NAWA	2	
İspanya	47.85	29	HI	28	EUR	18	
İtalya	46.30	30	HI	29	EUR	19	
Slovenya	45.25	31	HI	30	EUR	20	
Portekiz	44.65	32	HI	31	EUR	21	
Macaristan	44.51	33	HI	32	EUR	22	

Litvanya	43.23	34	HI	33	EUR	23	
Malezya	42.68	35	UM	2	SEAO	8	
Birleşik Arap Emirlikleri	42.17	36	HI	34	NAWA	3	
Slovakya	42.05	37	HI	35	EUR	24	
Litvanya	41.46	38	HI	36	EUR	25	
Polonya	41.31	39	HI	37	EUR	26	
Bulgaristan	40.35	40	UM	3	EUR	27	
Yunanistan	38.90	41	HI	38	EUR	28	
Vietnam	38.84	42	LM	1	SEAO	9	
Tayland	38.63	43	UM	4	SEAO	10	
Hırvatistan	37.82	44	HI	39	EUR	29	
Montenegro	37.70	45	UM	5	EUR	30	
Rusya Federasyonu	37.62	46	UM	6	EUR	31	
Ukrayna	37.40	47	LM	2	EUR	32	
Gürcistan	36.98	48	LM	3	NAWA	4	
Türkiye	36.95	49	UM	7	NAWA	5	
Romanya	36.76	50	UM	8	EUR	33	
Şili	36.64	51	HI	40	LCN	1	
Hindistan	36.58	52	LM	4	CSA	1	
Mongolya	36.29	53	LM	5	SEAO	11	
Philippines	36.18	54	LM	6	SEAO	12	
Kosta Rika	36.13	55	UM	9	LCN	2	
Meksika	36.06	56	UM	10	LCN	3	
Sırbistan	35.71	57	UM	11	EUR	34	
Moldova Cumhuriyeti	35.52	58	LM	7	EUR	35	
Kuzey Makedonya	35.29	59	UM	12	EUR	36	
Kuveyt	34.55	60	HI	41	NAWA	6	
İran İslam Cumhuriyeti	34.43	61	UM	13	CSA	2	
Uruguay	34.32	62	HI	42	LCN	4	
Güney Afrika	34.04	63	UM	14	SSF	1	
Ermenistan	33.98	64	UM	15	NAWA	7	
Katar	33.86	65	HI	43	NAWA	8	

KAYNAKLAR

-
- The role of universities in regional innovation ecosystems. Mart 2019. EUA.
 - Çelik, F. (2019). Yerel kalkınmada üniversite-kalkınma ajansları işbirliği. sosyal bilimler dergisi, cilt 9.
 - Coherent policies for Europe beyond 2020: maximising the effectiveness of smart specialization strategies for regional development. 2018. EUA.
 - Erbil, T. (2018). Bölgesel gelişmede yeni kavram: Akıllı uzmanlaşma.
 - Zwaan, B. (2017). Higher Education 2040: A global approach.
 - How regional universities drive regional innovation. 2016. www.industry.gov.au.
 - Sungur, O. (2015). Üniversitelerin Bölgesel Kalkınmada Değişen Rolü ve Girişimci Üniversite Kavramı. AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
 - Hermosa, J.C., Elorduy, J.P., Eguia, B.B. (2014). Smart specialization and entrepreneurial discovery: Theory and reality.
 - Trippi, M., Sinozic, T., and Lawton, H. S. (2014 July). Lund University. Paper No: 2014/13. The role of universities in regional development: conceptual models and policy institutions in the UK, Sweden and Austria.
 - Gömleksiz, M., Mercan, B. (2013). Bölgesel Kalkınmada İnovasyon Sistemleri Yaklaşımı: Kop Bölgesi Üzerine Bir İnceleme.
 - Dulupçu, M.A., Sungur, O., Keskin, H. (2012). Bilgi dinamikleri ile bölgesel kalkınmayı yeniden düşünmek.
 - Bölgesel kalkınma ajansları. (2005). Tepav.

